

JOURNALISTI

Suomen Journalistiliiton ammattilehti • 100. vuosikerta 11.10.2024

8 | 24

Työttömyys-
turvan
muutokset
hämmentävät
työnhakijaa
s. 6

”Laskuvarjo-
toimittaja
korvasi kirjeen-
vaihtajan”
s. 9

Median ahdinko
kiinnostaa
Sinuhe
Wallinheimoa
s. 22

Esraa Ismaeel tekee
uutislähetystä, josta
Yle sai yleisön vihan
niskoilleen. **14**

100
1924 – 2024
JOURNALISTI

KUVA: TEEMU KUUSIMURTO

"Virheistä pitää kertoa suora- selkäisesti."

Manu Marttinen

s.4

Olli Seuri vastasi Journalistin kohtuuttomiin väitteisiin.

s.10

Marja Honkonen • marja.honkonen@journalistiliitto.fi

Kulttuurin leikkaukset hukkaavat ammattitaitoa peruuttamattomasti

Kotimaisen kulttuurin rahoitusta odottaa mittava leikkaus. Eduskunta käsittelee paraikaa vuoden 2025 talousarviota, joka vähentää yli 17 miljoonaa euroa muun muassa teattereilta, museoilta, orkestereilta sekä Suomen elokuvasäätiöltä ja Taiteen edistämiskeskus Taikelta.

Esimerkiksi Taike jakaa avustuksia ensi vuonna 4,9 miljoonaa euroa aiempaa vähemmän. Leikkaus osuu muiden muassa kulttuuri-lehtiin.

Suomen elokuvasäätiöltä, kotimaisen elokuva-alan tärkeimmältä rahoittajalta, hallitus leikkaa puoli miljoonaa euroa jatkona aiempien vuosien säästöille.

Lisäksi valtio aikoo jatkossa maksaa luovan alan tekijöille yksityisen kopioinnin hyvitystä 5,5 miljoonaa euroa vuodessa – puolet aiempaa vähemmän.

Eikä siinä vielä kaikki. Puolueet päättivät jäädyttää kotimaista kulttuuria vaalivan Ylen rahoituksen kolmeksi vuodeksi. Yhtiön maksa-

ma arvonlisävero kohoaa pysyvästi kymmenestä 14 prosenttiin vuoden 2026 alussa. Vuonna 2027 Ylen budjetti on noin 66 miljoonaa pienempi kuin se olisi ilman leikkauksia.

Teattereiden, näyttelyiden, elokuvien ja konserttien pääsylippujen sekä kirjojen arvonlisävero nousee 14 prosenttiin jo ensi vuoden alussa.

PÄÄTÖS LEIKATA MILJOONIA ja taas miljoonia kulttuurin kentältä tuntuu kohtuuttomalta etenkin siksi, että tekijät ovat muutoinkin ahtaalla.

Yli tuhat kirjailijaa on allekirjoittanut syyskuun lopussa julkaistun avoimen kirjeen, jonka mukaan kauno- ja tietokirjailijoiden tulot ovat romahtaneet muun muassa hintoja polkevien luku- ja kuunteluaikapalveluiden vuoksi.

Av-alan ammattilaisia oli Suomessa työttömänä viime kesänä poikkeuksellisen paljon.

Ylen leikkausten taas on toivottu suurpiirteiseen tapaan kohdistuvan milloin mihinkin "turhaan" – seiniin, pomojen määrään, tiettyihin ohjelmiin tai osastoihin – riippuen vähän,

KUVA: OUTI NEUVONEN

”Päätös leikata miljoonia ja taas miljoonia kulttuurin kentältä tuntuu kohtuuttomalta etenkin siksi, että tekijät ovat muutoinkin ahtaalla.”

kuka on ottamassa kantaa. Ehkä joku sieltä olisi valmis jo jäämään eläkkeellekin?

On kuitenkin aivan selvää, ettei Yle voi leikata toiminnastaan 66 miljoonaa euroa ilman, että työnsä menettää iso joukko media-alan ammattilaisia.

Kulttuurin ja median alalta katoaa peruuttamattomasti ammattitaitoa, kun ammattilaiset ovat pakotettuja vaihtamaan alaa.

VALTION KANNATTAISI SIIJOITTAA kulttuuriin. Siihen on ainakin kolme syytä.

Ensinnäkin julkinen tuki on usein siemen yksityiselle rahalle. Suomen elokuväsäätiö on esimerkiksi laskenut, että pitkän fiktioelokuvan saamasta valtionavusta palautuu valtiolle noin 90 prosenttia erilaisina verotuloina jo ennen kuin elokuva julkaistaan.

Taloustutkimuksen tietojen mukaan julkinen sektori rahoitti taidetta ja kulttuuria vuonna 2019 noin 1,3 miljardilla eurolla – ja keräsi alan ammattilaisilta veroja ja maksuja 3,4 miljardia.

Toisekseen kulttuuri tuottaa hyvinvointia. Laaja lääketieteellinen tutkimusnäyttö osoittaa, että kulttuurin harrastaminen tukee terveyttä, hyvinvointia ja esimerkiksi lasten kehitystä.

Kolmanneksi kulttuuri rakentaa yhteiskuntaa. Yhdysvaltain presidentti **John F. Kennedy** muistutti aikoinaan tehtävään pyrkiessään, miten taiteen ja yhteiskunnan kehitys kulkevat käsi kädessä: Ateenan kultakausi, valtiomies **Perikleen** aika, oli myös kuvanveistäjä **Feidiaan** aikaa. Renessanssin kultakauden valtiomiehen **Lorenzo de Medicin** aika oli **Leonardo da Vincin** aikaa.

Suomessa kotimaisen taiteen ja kulttuurin kultakausi oli myös itsenäistymisen aikaa. Nykyisin poliitikot sanovat kulttuurin olevan ”luksustuote”. Näinkö historiattomasti haluamme suhtautua oman yhteiskuntamme rakentamiseen?

Kulttuurista ja taiteesta leikkaaminen on kaikkea muuta kuin vastuullista valtionhoitoa. ●

KUVA: SAKARI PIIPPO

Miksi tunteet saivat vallan journalismissa, kysyy puheenjohtaja Hanne Aho.

s.39

Kannen kuva: Akseli Valmunen
Takakansi: Ninni Kairisalo

JOURNALISTI

Suomen Journalistiliiton
ammattilehti 100. vuosikerta
11.10.2024

VASTAAVA PÄÄTOIMITTAJA /
ANSVARIG CHEFREDAKTÖR
Marja Honkonen 050 379 8108

TOIMITUSSIIHTEERI /
REDAKTIONSSSEKRETERARE
Manu Marttinen 050 310 3036

TOIMITTAJAT / REPORTRAR
Nina Erho 050 379 8155
Manu Haapalainen 050 501 0716

ULKOASU / LAYOUT
Heli Saarela 050 470 0016

SÄHKÖPOSTIT
etunimi.sukunimi@journalistiliitto.fi
fornamn.slaktnamn@journalistiliitto.fi

VERKKOLEHTI
www.journalisti.fi

TILAUKSET / BESTÄLLNINGAR
Jaicom Oy 03 4246 5383
journalisti@atex.com

PAINO / TRYCKERI
Botnia Print, Kokkola
ISSN 1236-3596 (painettu/tryckt)
1458-4271 (verkko/nät)

JULKAISIJA / UTGIVARE
Suomen Journalistiliitto
Finlands Journalistförbund
09 612 2330
PL 252, 00531 Helsinki

SEURAAVA JOURNALISTI 9/2024
ILMESTYY 8.11., AINEISTO 30.10.

ILMOITUSMYynti:
www.journalisti.fi > ilmoittajille
044 755 5002

Virheet pitää korjata suoraselkäisesti, kirjoittaa **Manu Marttinen**

Manu Marttinen, teksti • Aapo Huhta, kuva

MANU MARTTINEN

- 52-vuotias *Journalistin* toimitussihteeri.
- Yhteiskuntatieteiden maisteri Tampereen yliopistosta 1999.
- Työskennellyt *Journalistissa* vuodesta 2009 toimitussihteerinä, toimittajana ja väliaikaisena päätoimittajana.
- Työskennellyt viime vuosina sivutoimisesti myös *Avulle* ja *Imagelle*.

Seiska uutisoi 4. syyskuuta näyttävästi Ylen uutis- ja ajankohtaistoimituksen päätoimittajan **Riikka Räisäsen** yksityiselämästä. Otsikon mukaan ”Räisänen aiheutti skandaalin: iski varatun työntekijän”.

Juttu oli rakennettu kuin Räisänen olisi jonkin sortin syöjätärpomo, joka liehitteli työajalla alaispoloa ja sai tämän lopulta satimeen rikkoen lemmenpäissään molempien avioliitot.

Viisi päivää myöhemmin *Seiska* oikaisi uutisestaan peräti tusinan verran virheitä ja vaihtoi otsikon toimijat päittäin: ”Varattu työntekijä iski päätoimittajan.”

Poikkeuksellisen pitkän oikaisutekstin läpikäminen paljasti, ettei uutisessa moni muukaan asia pitänyt paikkansa. Alkuperäinen uutinen oli kuitenkin jo levinnyt hyvin laajasti mediassa. Esimerkiksi Keskisuomalainen-konserniin kuuluva, 16 maakuntalehteen juttuja tekevä Uutisuomalainen teki uutisen, joka levitti *Seiskan* virheelisiä tietoja.

Pisimmälle meni *Keskisuomalaisen* päätoimittaja **Pekka Mervola**, joka veti mutkat suoriksi kolumnissaan 10. syyskuuta ja ehdotti jopa Riikka Räisäsen eroa.

Mitä ihmettä tapahtui? Miksi *Seiskan* faktantarkistus ja lähdekritiikki pettivät näin pahasti, vaikka monet jutun virheelliset tiedot, kuten osapuolten avioerojen ajankohdat, olisivat olleet tarkistettavissa oikeuden asiakirjoista? Miksi *Seiskan* tietoja julkaisseet tiedotusvälineet eivät tarkistaneet ennen julkaisua tietoja, vaikka ne olivat luonteeltaan hyvin arkaluonteisia?

SYITÄ VOIMME VAIN ARVAILLA, sillä uutisten julkaisijat eivät ole julkisuudessa perustelleet ratkaisujaan.

”En kommentoi mitään. On vain tehty ratkaisu”, Mervola perusteli *Keskisuomalaisen* päätöstä poistaa jutut verkosta.

Kolumnia käsittelevä oikaisu löytyy edelleen verkosta, mutta linkki johtaa maksumuuriin. Uutisuomalaisen alkuperäinen uutinen löytyy vain Wayback Machinen avulla.

Seiska julkaisi oikaisunsa asianmukaisesti verkossa ja

printissä ja pahoitteli virheitään. Pahoittelusta jää kuitenkin ristiriitainen vaikutelma, koska uutisen kirjoittajan julkaiseman somepäivityksen mukaan ”juttu pitää sataprosenttisesti paikkaansa”. Lisäksi toimittaja haukkui somessa hyvin alatyylisesti uutista kritisoinutta entistä poliisia.

Seiskan päätoimittaja **Jyrki Huotari** ei ole kommentoinut uutista julkisesti. *Journalistille* hän kertoi, ettei halua kommentoida asiaa.

JOURNALISTIN OHJEIDEN MUKAAN korjauksen huomioarvo pitää suhteuttaa virheen vakavuuteen. Kysymys kuuluu, missä ovat ne lukuisat jutut ja uutiset, joissa *Seiskalta* lainatut virheet olisi korjattu, pahoiteltu niitä ja edes auttavasti pyritty korjaamaan virheellisten uutisten aiheuttamaa mainehaittaa.

Virheen jälkihoidon suhteuttaminen johtaa toimituksessa lähes poikkeuksetta hyvin minimaaliseen jälkikäsitteilyyn. Sen tietää moni omakohtaisesta kokemuksesta.

Räisäsen tapaus on kuitenkin niin poikkeuksellinen, että olisi koko alalle eduksi, että se käsiteltäisiin perusteellisesti. Julkisen sanan neuvosto on saanut kaksi kantelua aihetta käsitelleistä jutuista, joten asian käsittely jatkuu ainakin siellä.

Lisäksi Riikka Räisänen ja hänen puolisonsa harkitsevat asian viemistä oikeuskäsittelyyn. Mahdollisen oikeusprosessin vaiheet antavat medialle perusteelliset asiakirja-aineistot tapauksen käsittelyyn myös mediakriittisesti.

YLEN PÄÄTOIMITTAJA on työnsä puolesta henkilö, jonka tekemää työtä ja journalistisia valintoja sekä työmatkoja saa ja pitääkin kritisoida. Pomon ja työntekijän välinen romanttinen suhde on myös asia, joka on työyhteisölle vähintään hankala, ja sitäkin puolta voi käsitellä kriittisesti.

Mikään journalistinen ulottuvuus ei kuitenkaan oikeuta mediaa nyt nähtyyn uutisointiin eikä varsinkaan omien virheiden piilotteluun. Jokaisella ihmisellä on oikeus yksityisyyteen, ja medialla on velvollisuus kunnioittaa tätä oikeutta.

Tarpeen vaatiessa tiedotusvälineiden pitää korjata omat virheensä näyttävästi ja tulla tarvittaessa julkisuu-teen keskustelemaan asiasta. Nyt olisi sellainen tarve. ●

Vaikka Taru Roka aiempi työpaikka oli Helsingissä, hän asuu Tampereella ja haluaisi pysyä siellä. Tampereelta pääsee kätevästi liikkumaan, jos uusi työpaikka sattuisi löytymään esimerkiksi Turun, Porin, Seinäjoen, Hämeenlinnan tai Jyväskylän suunnalta.

Ansioturvan porrastus askarruttaa työttömäksi jäänyttä

Nina Erho, teksti • Marjaana Malkamäki, kuva

70

Kansallisen mediatutkimuksen mukaan yli 70 prosenttia suomalaisista lukee lehtien digisisältöä pääasiassa puhelimella. Yli puolet tutkimukseen vastanneista käy lukemassa sanomalehtien verkkosivuja tai sovelluksia useita kertoja päivässä. Kolme neljästä lukee yleensä monta artikkelia kerrallaan. Lähes 40 prosenttia vastaajista kertoo, että näköislehti on korvannut painetun sanomalehden.

Lähde: Media Audit Finland / KMT

Aamulehti sai Julkisen sanan neuvostolta vapauttavan päätöksen yli 600 **Matti Kuuselan** kirjoittaman jutun poistamisesta verkosta. Lue lisää: [Journalisti.fi](https://journalisti.fi)

Petteri Orpon (kok.) hallitus on tänä vuonna heikentänyt ansiosidonnaista työttömyysturvaa useilla lakimuutoksilla. Viimeisimmät niistä astuivat voimaan 2. syyskuuta.

Silloin kiristyivät ansioturvan saamisen ehdot, ja sen määrään tuli porrastus. Porrastus tarkoittaa, että ansiosidonnainen työttömyysturva laskee vaiheittain työttömyyden pitkittyessä.

Jatkossa ansioturvaa voi saada henkilö, joka on ollut työttömyyttä edeltävinä 28 kuukautena työsuhteessa vähintään 12 kuukautta vähintään 930 euron kuukausipalkalla tai vähintään 24 kuukautta vähintään 465 euron kuukausipalkalla.

Lisäksi tuen hakijan on pitänyt olla työttömyyskassan jäsen vähintään 12 kuukautta.

Ansioturva laskee kahden kuukauden jälkeen 80 prosenttiin ja kahdeksan kuukauden jälkeen 75 prosenttiin alkuperäisestä.

TOIMITTAJA TARU ROKKA, 35, jäi työttömäksi elokuun lopussa, kun hänen määräaikainen työsuhteensa *Talouselämässä* päättyi.

Ennen sitä Rokka ehti työskennellä kuukausipalkkaisena toimittajana yli kaksi vuotta. Hän on myös ollut pitkään työttömyyskassa A-kassan jäsen.

"Työttömyysturvassa on nyt useampi kohta, joissa sen ehdoista jää olo, että ymmärsinköhän oikein."

Taru Rokka, toimittaja

Haastatteluhetkellä syyskuun puolivälissä Rokka ei ollut vielä ihan varma, koskevatko saman kuun alussa voimaan tulleet ansioturvan ehtojen kiristykset häntä.

Hän ei ole vielä voinut saada ansioturvaa, koska hänelle oli maksettu lomakorvaus työsuhteen päättyessä. Tämä "lomakorvauksen jaksotus" siirtää päivärahakauden alkamista.

Taru Rokalla oli työsuhteensa päättyessä pitämättä tämän vuoden lomina ja ansaittuna ensi vuoden lomina. Lomakorvausten vuoksi hän alkaa saada ansioturvaa laskujensa mukaan vasta kuukauden kuluttua työttömyyden alkamisesta.

Lomakorvausten muuttuminen osaksi työttömyysturvaa tuntuu Rokasta epärealistiselta.

"Se on kuin rangaistus siitä, että jäin työttömäksi. Jos olisin vaihtanut työnantajalta toiselle suoraan, lomakorvaukset olisivat kivaa ylimääräistä rahaa tai voisin maksaa niillä lomani ensi kesänä", Rokka sanoo.

Joka tapauksessa työttömäksi jäävän ansioturvan alkamista lykkää niin sanottu omavastuu-aika. Vuodenvaihteessa tuli voimaan lakimuutos, joka kasvatti työttömän omavastuupäivien määrän viidestä seitsemään.

TARU ROKKA ALKOI ETSIÄ uutta työtä jo kesällä. Hän on sittemmin ehtinyt hakea yli 20 media-alan työpaikkaa. Joukossa on esimerkiksi toimittajan, verkkotuottajan, digijulkaisijan ja viestintäasian-tuntijan paikkoja.

Työttömyyden alussa hän on hakenut mieluiten paikkoja, joihin voi työllistyä nopeasti. Mitä nopeammin uusi työ löytyy, sitä nopeammin päättyy epävarmuus toimeentulosta tulevina kuukausina.

"Oman talouden budjetointi on työttömälle vaikeaa, kun ei tiedä, miten kauan aiempaa pienemmillä tuloilla on elettävä", Rokka sanoo.

Moni työnantaja hakee jo nyt syksyllä työntekijöitä, joiden toivoo aloittavan työt vuodenvaihteessa. Pitkät rekrytointiprosessit ovat myrkyä työttömille, joiden ansioturvaa porrastus uhkaa leikata kahden ansioturvakuukauden jälkeen.

"Asiantuntijatyössä voi olla useita haastattelukierroksia ja psykologiset testit. Silloin ei ole työntekijän vika, jos uutta työpaikkaa ei löydy nopeasti aktiivisesta yrittämisestä huolimatta", Taru Rokka sanoo.

Rekrytointipalveluissa vastaan on tullut myös osa-aikaisia media-alan töitä. Sellainen voisi auttaa samaan jalan uuden organisaation oven väliin. Toimeentulon näkökulmasta osa-aikatyön kannattavuus on kuitenkin pudonnut tänä vuonna.

Aiemmin osa-aikaisesti työllistyttyä sai ansaita 300 euroa kuukaudessa ilman, että se vaikutti ansiopäivärahaan. Huhtikuussa voimaan tulleen lakimuutoksen jälkeen puolet kaikista tulosta leikkaa ansiopäivärahaa. Nyt jo 300 euron palkka laskee päivärahaa 150 euroa kuussa.

ENSIMMÄISINÄ TYÖTTÖMYYSVIKKOINA Taru Rokka on hakenut töitä, ilmoittautunut työttömäksi työnhakijaksi te-toimiston

Lakimuutokset toivat A-kassaan ruuhkaa

Työttömyysturvaa koskevien lakimuutosten myötä yhteydenotot A-kassan asiakaspalveluun ovat tänä vuonna lisääntyneet ja palvelutilanteiden kesto on pidentynyt.

"Kyselyjä on tullut etenkin työssäoloehdon pitenemisestä ja euroistumisesta sekä ansioturvan porrastuksesta. Suurin osa on koskenut sitä, milloin työttömäksi jääneitä nämä muutokset koskevat", A-kassan etuuspäällikkö **Kaisa Tikka** sanoo.

Työssäoloehdot ja ansioturvan porrastusta koskevat lakimuutokset tulivat voimaan 2. syyskuuta. Ne koskevat niitä työttömäksi jääviä, joiden työssäoloehtoon luetaan vähintään puoli työssäoloehtokuukautta työstä, joka on tehty 1. syyskuuta jälkeen.

Kassan puhelinpalvelu on tällä hetkellä rajattu aamupäiviin. Tikan mukaan hakemusten käsittelyn ja asiakaspalvelun samanaikaisissa ruuhkissa työvoima kannattaa keskittää hakemusten käsittelyyn.

"Muutoin hakemusten käsittelytilannetta koskevat puhelut ruuhkauttavat asiakaspalvelua ja käsittelyä entisestään."

Nina Erho

"Käsivarren mitan periaatteen tarkoitus on estää hallituksia kaappaamasta julkisesti rahoitettuja kansallisia kulttuurilaitoksia ja julkisen palvelun mediaa omiksi käsikassaroihseen."

Media- ja viestintäpolitiikkaan erikoistunut journalistiikan yliopistolehtori **Marko Ala-Fossi**.
Lue lisää: **Journalisti.fi**

"Ymmärsinkö siis oikein, että rinnastat itsesi Jan Anderssoniin?" MTV:n palkkaamat juristit ilkeilivät työntekijöille, jotka haastoivat työnantajansa oikeuteen. Lue lisää: **Journalisti.fi**

verkkopalvelussa, tehnyt te-toimiston virkailijan kanssa työllistymissuunnitelman sekä tutkinut A-kassan verkkosivuja ja omaa asiakasprofiiliaan.

”Löysin kassan sivuilta ihan hyvin perustietoja ja esimerkin porrastuksen vaikutuksesta ansioturvamäärään. En kuitenkaan onnistunut täysin varmistumaan siitä, koskeeko porrastus minua. Pitää olla kassaan yhteydessä”, Rokka sanoo.

”Vaikka olen yleensä valveutunut ihminen ja selvitan esimerkiksi lomakertymät, palkkaryhmät ja sellaiset tarkkaan, työttömyysturvassa on nyt useampi kohta, joissa sen ehdoista jää olo, että ymmärsinköhän oikein.”

Jutunteon aikana selvisi, että syyskuun alussa voimaan tulleet ansioturvamääräysten kiristykset ja porrastus eivät koske Rokkaa. Ne koskevat työtömäksi jääviä, joiden työssäoloa luetaan vähintään puoli työssäoloa kuukautta työstä, joka on tehty 1. syyskuuta jälkeen. Rokan työsuhte päättyi elokuun lopussa.

Ansioturvaa haetaan työttömyyskassasta kuukausi kerrallaan takautuvasti. Jos työttömyys jatkuu, Rokan on pärjättävä ainakin marraskuulle lomakorvauksilla ja tilillä olevalla ”puskurilla”.

”Se ei ole kovin iso huolimatta siitä, että journalistissa aina muistutellaan, että onhan sinulla muutaman kuukauden palkkaa vastaava summa säästöissä”, Rokka sanoo.

”Muihin säästöihin en haluaisi vielä koskea. Niitä tarvitaan sitten, jos työttömyys ja ansiotason pudotus jatkuvat pitkään. Vaikka minulla ei ole asuntolainaa eikä lapsia, opintolainaa ja vuokraa pitää maksaa. Yksin asuvalla ei ole vuokralle toista maksajaa.”

Vaikka Rokan aiempi työpaikka oli Helsingissä, hän asuu Tampereella ja haluaisi pysyä siellä. Tampereelta pääsee kätevästi liikkumaan, jos uusi työpaikka sattuisi löytymään esimerkiksi Turun, Porin, Seinäjoen, Hämeenlinnan tai Jyväskylän suunnalta.

Ensisijaisesti Rokka haluaisi löytää oman alansa töitä. Jos työttömyys pitkittyy, voi olla, että toiveesta täytyy joutua. Opiskeluaikanaan hän teki ravintola-alan osa-aikatoimia.

”Mutta voihan olla, ettei pikaruokaravintolakaan mielellään palkkaa journalistiikan ja käännöstiiteen tuplamaisteria, joka lähtee oman alansa töihin heti kun niitä löytyy”, Rokka sanoo. ●

ALMA SUUNNITTELEE 30 TYÖNTEKIJÄN IRTISANOMISTA

Alma News Media aloitti 7. lokakuuta muutoksen neuvottelut, jotka voivat johtaa 30 työntekijän irtisanomiseen. Yhtiö julkaisee muun muassa *Kauppalehtiä* ja *Ilta-Sanomien*.

Yhtiö kertoi maanantaina 30. syyskuuta aloittavansa noin 80 työntekijää koskevat neuvottelut. Pääosa neuvottelujen piirissä olevista työntekijöistä on yhtiön talouslehdissä, mutta ne koskevat osin myös *Ilta-Sanomien* toimitusta.

Alma News Media kertoo pohtivansa *Kauppalehtiä* ja *Kauppalehti Fakta* -talousaika-kauslehtien sekä terveydenhuollon uutislehti *Medi uutisten* lakkauttamista. Yhtiön mukaan neuvottelujen syynä on näiden kolmen mediatuotteen heikko kannattavuus sekä tarve järjestellä toimintaa uudelleen.

Päätöksentekijä **Marko Laitanen** mukaan työntekijät osasivat aiempien muutosten takia odottaa muutoksen neuvottelujen alkamista, mutta suunnitelma lehtien lakkauttamisesta tuli yllätyksenä.

Marja Honkonen

KARJALAN HEILIN AINOA TOIMITTAJA SAI POTKUT

Keskisuomalainen-konserniin kuuluvien PK Paikallismediat Oy:n ja Karelia Viestintä Oy:n muutoksen neuvottelut johtivat yhteensä kuuden ihmisen irtisanomiseen. Irtisanotuista viisi työskenteli asiakaspalvelussa ja kuluttajamyynnissä.

Kaupunkilehti *Karjalan Heilin* ainoan toimittajan työsuhte päättyi. Jatkossa lehdessä työskentelee vain päätoimittaja.

Pohjois-Karjalan Journalistiyhdistyksen puheenjohtaja **Taru Väänänen** pitää ratkaisua hämmäntävänä.

Etelä-Suomen Media taas irtisanoi toimituksistaan neljä työntekijää. Työntekijöiden määrä vähenee myös kolmen määräaikaisuuden päättyessä ja yhden jäädessä eläkkeelle. 26 työntekijän työsuhteen ehdot muuttuvat.

Lisäksi Etelä-Suomen Media irtisanoi työntekijöitä mainosmyynnistä ja tukitoiminnoista.

Manu Marttinen

Työttömyysturvamääräysten muutoksia 2024

- **Tammikuu:** Lomakorvaukset alkoivat siirtää ansioturvamäärän alkua. Työttömän omavastuupäivät nousivat viidestä seitsemään.
- **Huhtikuu:** Ansioturvamäärän laskentatavat poistui. Osa-aikatyön suojaisuus poistui, minkä jälkeen kaikista tulosta puolet vähentää ansioturvaa.

- **Elokuu:** Vuorotteluvapaajärjestelmä lakkasi.
- **Syyskuu:** Ansioturvamäärän työssäoloa piteni ja euroistui. Vaadittava työttömyyskassan jäsenyys piteni. Ansiopäivärahan porrastukset eli leikkaukset tulevat voimaan, kun työttömyys pitkittyy.

Näin ansioturvamääräysten porrastus vaikuttaa

**Kuukausipalkka
3 000 € /kk**

Täysi ansiopäiväraha ensimmäiset 40 päivää **1 739 € /kk**

1. porrastus (päivärahapäivät 41–170) **1 391 € /kk**

2. porrastus (päivärahapäivät 171–) **1 304 € /kk**

Summat laskettu ennen ennakonpidätystä ja pyöristetty täysiksi euroiksi. Ansiopäivärahan enimmäismaksuaika on 300–500 päivää riippuen työhistoriasta ja iästä. Lisätietoja ja ansiopäivärahakuri: a-kassa.fi

LIITOLTA 5000 EURON LISÄAVUSTUS UKRAINAN JOURNALISTEILLE

Journalistiliitto lahjoittaa 5000 euroa Ukrainan journalistien turvavarusteisiin, nettiyhteyksiin ja muun muassa generaattoreihin. Lahjoituksesta päätti liiton hallitus torstaina 3. lokakuuta. Rahaavustus Ukrainan journalistille on kolmas sitten

sodan alkamisen. Ukrainalaiset journalistit voivat varusteiden avulla työskennellä turvallisesti alueellisissa keskuksissa.

Journalistiliitto on pitänyt yhteyttä Ukrainan Journalistiliittoon NUJU:un.

”Journalistien on saatava tehdä Ukrainassa elintärkeää työtään, jotta maailma saa tietää, mitä siellä tapahtuu”, Journalistiliiton kansainvälisten asioiden asiantuntija **Salla Nazarenko** sanoo.

Manu Marttinen

Laskuvarjotoimittaja korvasi kirjeenvaihtajan

Israelin puolustusministeri vihjasi syyskuun lopussa maahyökkäyksestä Libanoniin. Avasin heti suomalaiset uutissivustot saadakseni aiheesta lisätietoa. Otsikot kertoivat, kuinka kallista pörssisähkö on seuraavana iltana tai miten kansalaiset arvioivat Piritorin kasvojenkohotusta. Eduskuntatalon pesemistäkin pystyi seuraamaan livelähetyksessä.

Ensimmäisen uutisen joukosta en löytänyt sanaakaan Lähi-idän tilanteesta.

Median keskittyessä hyperpaikallisuuteen ja sen omistusten muutamaaan isoon konserniin, ulkomaan uutisoinnista on tullut helppo leikkauskohde. Sen voi sysätä yhteistoimitusten ja uutistoimistojen vastuulle. Sen sijaan, että toimitukset kertoisivat maailman tapahtumista ja niiden merkityksestä monipuolisesti, ne keskittyvät uutisoimaan samoista, suomalaisille takuututuista aiheista. Analytiikan mukaan se on myös järkevää.

TÄNÄ VUONNA YLI 60 MAATA järjestää kansalliset vaalit. Niissä äänestää noin puolet maailman väestöstä. Suomalaista mediaa seuraamalla syntyy kuva, että lähinnä Yhdysvaltain presidentinvaaleilla on merkitystä. Aiheesta on tuotettu podcasteja, vaaliväitelyiden live-seurantoja ja loputtomia analyyseja. Paikalle lähetetyt omat toimittajat ja kuvaajat kartoittavat tavallisten amerikkalaisten äänestäjien ajatuksia.

Donald Trumpin Taylor Swift -viha kiinnostaa suomalaisia, mutta Kenian hallituksen vastaiset nuorison mielenosoitukset eivät. Kun konteksti on lukijoille tuttu, uutisointikin on helppoa. Asioita ei tarvitse selittää juurta jaksan.

Laura Saarikoski on Washingtonin-kirjeenvaihtajana toimiessaan todennut, että median on tarkoituksenmukaista painottaa uutisointinsa länsimaihin, koska ”ne ovat myös paikkoja, joissa suomalaiset käyvät ja jotka tunnetaan. Kysymys on myös siitä, että kerrotaan paikoista, jotka ovat lukijoille merkityksellisiä”.

Miten maailman muista osista voi kuitenkin tulla suomalaisille merkityksellisiä, jos ne jatku-

vasti sivuutetaan suomalaisessa mediassa? Samaan aikaan suurvaltojen merkitys vähenee ja niin kutsuttujen keskivaltojen, kuten Etelä-Afrikan, Iranin, Nigerian ja Brasilian, vaikutusvalta maailmanpolitiikassa kasvaa. Se tuskin saa palstatilaa.

MAAILMAN TOISEKSI SUURIMMAN maanosan Afrikan 54 valtiosta suomalaisille raportoi yksi kirjeenvaihtaja. Lähi-idästä ei yksikään. Gazan sota ja Lähi-idän laajeneva konflikti ovat osoittaneet, että alue ei ole suomalaisten näkökulmasta merkityksellinen tai epäkiinnostava. Samalla se on paljastanut, että suomalaisessa mediassa on pulaa alueen taustoja, kieliä ja kulttuuria tuntevista toimittajista.

Säästöpainaisissa kamppailevalle lehdistölle on houkuttelevaa luopua myös kalliista kirjeenvaihtajista. Heidän tilalleen ovat tulleet laskuvarjotoimittajat, jotka saapuvat kriisien aikaan ja poistuvat ennen syvemmän ymmärryksen syntymistä. Näyttää siltä, että arki kaukomaissa ei ole merkityksellistä, ellei sitä leimaa kriisi tai konflikti. Konfliktieihin keskittyminen luo stereotyyppistä kuvaa alueen asukkaista väkivaltaisina taistelijoina.

Kirjeenvaihtajan työtä ei ole pelkästään alueen uutistapahtumien raportointi. Kirjeenvaihtaja pystyy kertomaan, miltä muu maailma näyttää asemapaikasta katsottuna. Tätä näkökulmaa ei voi korvata käännösuutisilla tai lyhyillä vierailuilla.

Vinoutunut uutisointi ei vaikuta vain meihin suomalaisiin; se vaikuttaa myös niihin ihmisiin, joiden todellisuuden sivuutamme. Konfliktien ylikorostuminen ja globaalin etelän sivuuttaminen muokkaa politiikkaa, ruokkii stereotypioita ja vaikuttaa asenteisiin humanitaarista apua ja maahanmuuttoa kohtaan.

Presidentti **Alexander Stubb** on oikeassa sanoessaan, että ”globaali etelä tulee pitkälti ratkaisemaan, miltä uusi maailmanjärjestys näyttää”.

Valitettavasti suomalaista mediaa seuraamalla globaalin etelän ja keskivaltojen merkitys ei välity. ●

Olli Seuri, 41

- Uusi Juttu -julkaisun perustaja ja päätoimittaja.
- Uusi Juttu on journalistinen mediayritys, joka aloittaa päivittäisen julkaisutoiminnan vuodenvaihteessa. Yhtiön rahoittaja on tanskalainen Zetland.
- Työskenteli Ylellä 2012–2024 eri tehtävissä. Ykkösaamun, Pressiklubin, Päivän kasvon, Viimeisen sanan ja A-talkin juontajana.
- Ylen uudesta audiosta vastaava tuottaja 2023–2024.
- Tampereen yliopiston journalistiikan työelämäprofessori 2019–2021
- Kesätoimittaja Savon Sanomissa 2008.
- Yhteiskuntatieteiden tohtori, Tampereen yliopisto 2016.
- Harrastaa jalkapalloa kentällä, kentän laidalla ja kotisohvalla.
- Kotoisin Kuopiosta, asuu Helsingissä.
- Naimisissa, yksi lapsi.

Journalismin uudistaminen on helppoa, Olli Seuri

Uuden Jutun päätoimittaja kävi Itä-Suomessa ja yllättyi elämästä studion ulkopuolella.

Manu Marttinen, teksti • Juuso Westerlund, kuva

Uuden Jutun tavoitteena on keksiä pyörä eli journalismi uudelleen. Se on helppoa, kun vain muistatte tehdä juttuja, joiden ajattelette olevan kiinnostavia ja tärkeitä.

Me haluamme tehdä juttuja, jotka ovat merkityksellisiä sekä yleisölle että tekijöille. Koen, että varsinkin nopeimmassa uutissyklissä on nyt ongelma: media tekee sisältöjä, jotka eivät ole merkityksellisiä tekijöille eikä yleisölle. Ne voivat toki olla kiinnostavia, mutta eivät välttämättä merkityksellisiä.

Toivotte muun median matkivan teitä ja parantavan tapansa, jotta teitä ei enää tarvittaisi.

Kyllä. Se on jo puoli voittoa, että ihmiset puhuvat niistä asioista, joista mekin puhumme. Toinen puoli voittoa on se, että mekin pärjäämme siinä kilpailussa. Emme halua tehdä itseämme tarpeettomaksi.

Julkaisette joka arkiamu uutiskoosteen, iltapäivän uutis-podcastin ja kaksi syventävää juttua. Sitä ei Suomessa olekaan vielä kukaan tajunnut kokeilla.

Mikään merkittävä toimija ei ole uskaltanut jättää julkaisujen määrää näin vähään ja väittää, että yleisö saa silti kaiken olennaisen.

Julkaisumääränne kuulostavat kunnianhimoisilta toimitukseenne kokoon nähden. Juttuja voi aina tehdä nopeastikin, eikä hieroa niitä loputtomiin.

Palkkaamme tietysti erinomaisia toimittajia nykyisen tiimin lisäksi. Nyt meillä on jo vaikeuksia selvittää lanseerauskampanjan ohella uutiskirjeestä ja uutispodcastista. Rahoittajamme on luvannut, että lisärekrytoinnit onnistuvat.

Väitätte, että "tarvitaan media, joka keskittyy olennaiseen". On tärkeää määritellä muun median tekemiset epäolennaisiksi.

Kehottaisin yleisöä ja meitä toimittajia selaamaan välillä uutistarjontaa ja miettimään, onko kaikki todella olennaista. Esimerkiksi [lasten pukeutumisleikkeihin liittyvä] Therian-kohu oli täysin median luoma. Se paisui uteliaisuuden takia ja siitä seurasi moraalipaniikki,

ja sitten sitä ruvettiin rauhoittelemaan monilla jutuilla. **Tuija Siltamäki** paketoit tapauksen kirjoituksellaan erittäin hyvin.

Ilman klikkiotsikoita moni juttu jäisi avaamatta, sanovat monet kokeneet otsikoiden tekijät. Te ette alennu moiseen juttujen popularisointiin.

Toivon, että meidän otsikkomme ovat sellaisia, että ne houkuttelevat lukemaan, mutta lukijat eivät pety tai koe tulleen harhaan johdetuksi.

On hyvä, että eduskunta päätti leikata Ylen rahoitusta. Se parantaa merkittävästi kaupallisen median ja varsinkin start-upien mahdollisuuksia pärjätä.

Uudella Jutulla ei ole linjaa Ylen rahoitukseen, mutta journalistiikan dosenttina ajattelen, että hyvin toimiva yleisradioyhtiö on yhtä lailla tärkeä länsimaiselle demokratialle kuin elinvoimainen kaupallinen media.

Moni meistä laittaa toivonsa teidän harteillenne, että oikeasti uudistaisitte journalismia. Teitä eivät paineet hetkauta.

Onko tämä nyt ylimielistä sanoa näin, mutta sanon silti, kuten USA:n naisten jalkapallomaajoukkue: "Paineet ovat etuoikeus."

Olet tohtori, maisteri, palkittu toimittaja ja vaikka mitä. Nyt olet vihdoin myös päätoimittaja, ja olet käytettävissä Ylen päätoimittajaksi, jos joku keksii kysyä.

Luulen, että juuri nyt on mukavampaa olla *Uuden Jutun* kuin Ylen päätoimittaja. Uusien titteleiden saamiseksi olisi kuitenkin parempi tähdätä toimitusjohtajaksi tai hallituksen puheenjohtajaksi.

Kiersit Itä-Suomea kysymässä kansalaisilta, mikä journalismissa ärsyttää. Tien päällä tuli jo ikävä A-talkin ja Ykkös-aamun juontamista.

Teki hyvää päästä näkemään, miltä maailma studioiden ulkopuolella näyttää. Näkemykset ovat moninaisempia, samoin ihmiset ovat ehkä vähän värikkäämpiä. Rapmaailmaa mukaillen: toimittajienkin olisi hyvä vähän tuntea katujen elämää deskin ja studion ulkopuolella. ●

Näin voit selvittää kuvien tai videoiden aitouden

Helsingin Sanomat alkoi viime keväänä varmistaa jutuissa käyttämiensä somekuvien ja -videoiden aitouden aiempaa tarkemmin. Faktantarkistaja John Helin kertoo, miten aitoutta kannattaa selvittää.

Nina Erho, teksti • Johanna Sarajärvi, grafiikka

Näitä kysymyksiä faktantarkistaja pohtii kuvia ja videoita arvioidessaan

- Mitä kuva tai video esittää?
- Missä se on kuvattu?
- Milloin se on kuvattu?
- Kuka sen on kuvannut?
- Miksi se on kuvattu, miksi sitä levitetään?

John Helin on Helsingin Sanomien ulkomaantoimittaja ja kuvamateriaaliin erikoistunut faktantarkistaja sekä jäsen kollektiivissa, joka pitää verkossa avointen lähteiden tiedusteluun perustuvaa tilannekarttaa Ukrainan sodasta.

” Sosiaalisessa mediassa leviävien kuvien ja videoiden alkuperää voi olla vaikea täysin selvittää, mutta niistä voidaan selvittää monia muita asioita, kuten kuvausaika ja -paikka.”

” Toki ihmiset välillä ottavat spontaanisti kännykän esiin ja ryhtyvät kuvaamaan, mutta varsinkin sotavideoissa asioita kuvataan usein tarkoituksella.”

1.

Tarkasta erityisesti kuvat ja videot,

- jotka eivät ole tiedotusvälineen omien kuvaajien, muiden journalistisiin käytäntöihin sitoutuneiden kuvaajien tai luotettavien uutispalveluiden kuvaajien tuottamia.
- jotka leviävät sosiaalisessa mediassa, etenkin kehittyvissä uutistilanteissa.
- joiden levittäjillä on intressi esittää tapahtumia itselleen suotuisassa valossa.

” Esimerkkejä kehittyvistä uutistilanteista ovat esimerkiksi helmikuussa 2022 alkanut Venäjän hyökkäys Ukrainaan, Ukrainan vastahyökkäys viime kesäkuussa, Hamasin hyökkäys Israeliin lokakuussa 2023 ja siitä seurannut Gazan konflikti.”

2.

Mitä kuva esittää?

Selvitä Google Lensin avulla, millaisia muita kuvia kuvasi aiheesta verkosta löytyy.

3.

Missä materiaali on kuvattu?

- Vertaa kuvassa tai videolla näkyvää ympäristöä muuhun kuvamateriaaliin väitetyltä kuvausalueelta. Näkyykö esimerkiksi samoja vuoria, puita, vesistöjä, rakennuksia, rakennelmia, teitä, logoja ja tekstejä? Käytä kuvahakuja, Google Mapsia, Google Earthia ja satelliittikuvapalveluita, kuten esimerkiksi Euroopan avaruusjärjestön Sentinel Hubia.
- Matalaresoluutioisistakin satelliittikuvista voi tarkastella maiseman muutoksia. Nasan Firms työkalu on luotu maastopalojen tarkkailuun, mutta sitä voi hyödyntää myös konfliktiympäristön palojen tarkasteluun.

4.

Milloin materiaali on kuvattu?

- Selvitä käänteisellä kuvahauulla, löytyykö kuvasta aiempia julkaisuja ja mikä on sen alkuperäislähde. Esimerkiksi ota ruutukaappaus kuvasta ja kokeile, löytyykö se Googlen kuvahausta (images.google.com). Invid WeVerifyn avulla voi tehdä käänteistä kuvahakua samanaikaisesti useilla eri palveluilla.
- Vertaa materiaalia muuhun kuvamateriaaliin alueelta. Ovatko kuvassa näkyvät maamerkit olleet olemassa väitettynä kuvausajankohtana?
- Tarkista, näyttääkö kuvan tai videon sää tyypilliseltä väitettynä vuodenaikana väitetyllä alueella. Vertaa kuvassa tai videolla näkyvää säää säädataan, jota löydät esimerkiksi "past weather" -hauilla. Sääsivustoja ovat esimerkiksi Weather Underground ja Time and Date.
- Tarkista, vastaavatko auringon suunta, valot ja varjot väitettyä kuvausajankohtaa esimerkiksi SunCalc -työkalulla.
- Tarkista, onko kuvassa tai videossa jäljellä sen ottamisen ajasta ja kuvaajasta kertovaa metadataa. Metadatan purkamiseen löytyy työkaluja esimerkiksi "metadata tools" -hauilla.
- Ole varuillasi kuvamateriaalin aikaleimojen ja kellonaikojen suhteen erityisesti tilanteissa, joissa jollakin voi olla syy muokata niitä.

Etenkin Ukrainan sodan alkupuolella levitettiin kuvia Krimin miehityksestä ja sodan vuosien 2014–2015 aikaisesta osiosta kuvina sodan uudesta vaiheesta eli Venäjän kevään 2022 hyökkäyksestä."

CASE KIOVAN LASTENSAIRAALA

Kiovalaiseen Ohmatdytin lastensairaalaan osui maanantaina 8. heinäkuuta ohjus. John Helin varmensi tapahtumasta Telegram-palvelussa julkaistun videon. Sen perusteella lastensairaalaan osui venäläinen risteilyohjus. Venäjä väitti lastensairaalaan osuneen ohjuksen olleen harhautunut ukrainalainen ilmatorjuntaohjus.

John Helin arvioi videon olevan aito muun muassa siksi, että kuvauspaikka oli mahdollista määrittää, video vaikutti olevan tuore eikä kuvamanipulaatiosta ollut merkkejä.

Tarkastelin ohjusta still-kuvasta ja vertasin sitä yleisimpiin venäläisiin ja ukrainalaisiin ohjuksiin. Tässä tapauksessa oli hyötyä myös omasta sotahistoriaan ja sodankäyntiin liittyvästä harrastuneisuudesta ja koulutuksestani sekä somekusteluista."

Väitettyä tapahtuma-aikaa olisi voinut selvittää käänteisellä kuvahauulla, mutta tässä tapauksessa oli helpompi selvittää, oliko lastensairaalan alueelle osunut aiemmin ohjuksia. Niistä olisi kyllä uutisoitu."

Kuvakaappaukset Helsingin Sanomien jutusta 9.7.2024. Kuva Telegram @Tsaplienko.

Käytin Googlen satelliittikuvia sekä Google Mapsin kuvia sen määrittämisessä, näkyykö videolla nimenomaan lastensairaala. Vertailin videon ympäristöä lastensairaalan ympäristöön Googlen materiaaleissa."

Esraa Ismaeel toimittaa Ylen arabiankielisiä uutisia. Taustalla somalinkielisiä uutisia tekevä Wali Hashi.

YLEN TULEVAISUUS

Kohu arabiankielisistä uutisista kuumensi repivän Yle-rahoituskeskustelun. Uutisankkuri Esraa Ismaeel on seurannut keskustelua ihmeissään. ➡

Manu Haapalainen, teksti • Akseli Valmunen, kuvat

Nyt Yle meni tekemään kyllä ison virheen, josta tulemme laittamaan sen vastuuseen”, perussuomalaisten europarlamentaarikko **Sebastian Tynkkynen** kirjoitti X-tilillään.

”Mihin vedetään raja Suomeen sopeutumattomien peesaamisessa?”

Perussuomalaisen Nuorison puheenjohtaja **Lauri Laitinen** puhui *Suomen Uutisissa*.

”Oli pakko tarkistaa, oliko tänään joku uusi aprillipäivä. Tämäkö edistää kotoutumista”, saman puolueen kansanedustaja **Miko Bergbom** ihmetteli omassa X-profiilissaan.

Yleisradio kertoi 12. syyskuuta aloittavansa päivittäiset uutislähetykset arabian ja somalin kielellä. Tiedote ilmestyi jännitteisellä hetkellä.

Saman päivän iltana – Ylen mukaan täysin sattumalta – julkaistiin Ylen rahoitusta ja tehtäviä linjanneen parlamentaarisen työryhmän mietintö.

Koko parlamentaarisen työryhmän työskentelyn ajan ennen kaikkea perussomalaiset olivat puhuneet siitä, miten Ylen budjettia pitää leikata rajusti, jopa 140 miljoonaa euroa vuodessa. Sen työ ehti kesällä kertaalleen päättyä ilman tulosta. Valtiovarainministeri **Riikka Purra** (ps.) totesi tuolloin, että jollei sopu synny, hallitus päättää asiasta yksin.

Lopulta työryhmä päätyi jäädyttämään Ylen budjetin lakisääteisen indeksitarkistuksen vuosiksi 2025–2027. Ylen maksama arvonnalisävero taas nousee vuoden 2026 alussa kymmenestä 14 prosenttiin. Päätösten myötä Ylen vuosibudjetti on vuonna 2027 noin 66 miljoonaa euroa pienempi kuin ilman leikkauksia.

Leikkaus on tällaisenaakin Ylelle historiallisen suuri. Silti perussuomalaisten reaktioissa sekoittuivat yhtäältä kiukku siitä, että rajuimmat leikkaustoiveet eivät toteutuneet, toisaalta valtaapitävän varmuus siitä, että Ylen rankaiseminen ei lopu tähän.

Sosiaalisessa mediassa tavallisen kansan reaktiot kieliuutiseen yltyivät oikeistopoliitikkojen vanavedessä pahimmillaan avoimen vihamielisiksi.

ESRAA ISMAEEL ISTUU HAASTATELTAVANA Ylen Mediatalossa. Arabiankieliset uutiset kiinnostavat mediaa. *Journalistin* haastattelu ei ole Ismaelin ensimmäinen tästä aiheesta. Hän on irakilastaustainen toimittaja, joka aloitti uusien arabiankielisten uutislähetysten uutisankkurina 23. syyskuuta. Hänen kollegojaan ovat somaliksi uutisia lukevat ja toimittavat **Wali Hashi** ja **Horio Abdulkadir**.

Uutisia on sovittu tehtävän aluksi noin vuoden mittaisen kokeilun verran.

Uusien uutisankkureiden näkökulma Yleä koskevaan kritiikkiin on aivan omanlaisensa. Kaikkien yleläisten on täytynyt elää rahoitusta, kenties omaa työpaikkaakin koskevan epävarmuuden keskellä. Vähemmistökielisten uutisten tekijöiden pitää kestää myös palautteen ajoittainen muukalaisvihamielisyys ja muu vähättely.

Ismaeel sanoo osittain vihamielisen reaktion uusiin

uutislähetyskiin tulleen shokkina.

”Ymmärrän, että uudet uutiset voivat tulla monelle yllätyksenä, kun samaan aikaan Yleltä leikattiin. Arabiankieliset uutiset eivät kuitenkaan vähennä kenenkään integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Sitä paitsi minun työtäni ei ole integraation edistäminen tai kielen opettaminen. Minä teen uutisia”, Ismaeel sanoo.

”Totta kai arabiankieliset haluavat oppia myös suomea. He haluavat löytää työtä ja olla osa yhteiskuntaa. Kuka ei haluaisi?”

Kohdeyleisölle uutiset ovat tulleet tarpeeseen. Jo ensimmäinen lähety sviikko tuotti toimitukselle Ismaelin mukaan valtavan määrän positiivista palautetta arabiaa puhuvilta katsojilta.

”Arabiankielinen vähemmistö todella tarvitsee informaatiota kielellä, jota he ymmärtävät”, Ismaeel sanoo.

”Väärää tietoa on sosiaalisessa mediassa paljon, esimerkiksi lokakuun alussa uudistuneesta kansalaisuuslaista. Nyt kaikki tietävät, että ainakin meihin voi luottaa.”

SOMALIN JA ARABIANKIELISIÄ UUTISIA julkaistaan arkipäivisin. Osaksi kännykällä kuvatut lähetykset ovat nähtävissä sosiaalisen median kanavissa ja Yle Areenassa.

Muodon valinnassa ei ole ainakaan ensisijaisesti kyse lähetyksenkustannuksista, Ismaeel sanoo. Mobiililaitteilla katsottavaksi soveltuva muoto yksinkertaisesti tavoittaa uutisten kohderyhmän parhaiten.

Ylellä on myös muuta vieraskielistä uutistarjontaa. Se toimittaa uutisia ukrainaksi, venäjäksi ja englanniksi. Jo korona-aikana Yle toimitti uutisia myös somaliksi ja arabiaksi, tuolloin lisäksi kurdiksi ja persiaksi. Nämä eivät ole aiheuttaneet nyt nähdyn kaltaista vihareaktiota.

Yle-laki velvoittaa yhtiön muun muassa ”soveltuvin osin” palvelemaan pieniä kieliryhmiä, kuten myös tukemaan yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja kulttuurista moninaisuutta. Yleisradion tehtäviin Yle-työryhmäkään ei esittänyt muutoksia.

Arabiaa äidinkielenään puhuvia on Suomessa noin 40 000, somalinkielisiä 25 000. Yle ei ole vähemmistökielisin uutisineen yksin maailman yleisradioyhtiöiden joukossa. Vastaavaa ovat tehneet muun muassa BBC, SVT ja Deutsche Welle.

Ismaeel kuvailee Ylelle pääsemistä unelmansa toteutumiseksi.

”Kun tulin Suomeen yhdeksän vuotta sitten, minulle sanottiin, että parempi vaihtaa ammattia, ei täällä arabiankielistä journalismia tarvita”, hän muistaa.

MYÖS YLEN TOIMITUSJOHTAJA Merja Ylä-Anttila sanoo yllätyneensä vähemmistökielisiä uutisia koskeneesta keskustelusta.

”Niitä on meiltä toivottu ja hallintoneuvosto käsitteli niitä jo keväällä. Uutisten julkistus osui sattumalta tähän kohtaan.”

Ylä-Anttilan mukaan Yle tarkastelee tällä hetkellä vuoden 2025 ja 2026 säästötoimia. Jälkimmäinen on

Esraa Ismaeelin toive on, että arabiankieliset uutiset saisivat jatkaa vuoden mittaisen kokeilun jälkeenkin. Uutisten toimittamisen lisäksi hän pyrkii jatkossa media-alan opetustöihin.

Työtäni ei ole integraation edistäminen tai kielen opettaminen. Minä teen uutisia.

Esraa Ismaeel, uutisankkuri

Ylen satavuotisjuhlavuosi, jonka jo lukkoon lyödyt sataukset mutkistavat leikkausten kohdentamista entisestään.

Johdon esitys säästöistä pyritään viemään Ylen hallitukseen lokakuun lopulla. Silloin säästökeskustelut ja muutosneuvottelut voisivat alkaa marraskuussa.

Vaikka suurempiakin leikkaussummia väläyteltiin, parlamentaarisen työryhmän ehdottama sopeutuskuuri on Ylelle sen historian raskain, Ylä-Anttila sanoo.

”Tämä on vähintään riittävä savotta. Meidän on säilytettävä tavoittavuutemme, monimuotoisuutemme, laaja kulttuuritarjonta, huoltovarmuus ja niin edelleen.”

Ylä-Anttila nostaa mietinnöstä positiivisena seikkana esiin parlamentaarisen päätäntätavan säilymisen. Mediatietojen perusteella tämä ei ollut työryhmän työn takkuilla aivan itsestään selvä lopputulema.

”Se antaa meille selkänöjaa ja takaa riippumattomuutemme. On hyvä, että parlamentaarisen periaatteen tärkeys nostetaan erikseen esiin mietintötekstissäkin. Myös se on hyvä, että sii-

Ylen puvusto täyttää tänä vuonna 60 vuotta. "Täällä on valtava määrä tv- ja elokuvahistoriaa", sanoo Tiina Liljeblad.

hen ei puututtu, mitä Yle saa tehdä ja mitä ei. Laaja tehtävänanto säilytettiin.”

Ylä-Anttila sanoo ymmärtävänsä Ylen työntekijöiden huolen omien ja kollegojen työpaikkojen puolesta. YOT ry:n puheenjohtaja **Antti Laakso** totesi syyskuun alussa *Journalistissa* ohjelmatyöntekijöiden yhdistyksen ”edellyttävän”, että säästöjä otetaan muualtakin kuin henkilöstöstä.

Tämän kokoluokan säästöjä ei ole mahdollista ottaa ”seinistä”, Ylä-Anttila sanoo. Hän heittää villin esimerkin mittakaavaa valottaakseen.

”Jos meillä lakkautettaisiin kokonaan lakiosasto, taloushallinto, HR, viestintä ja työterveys, se säästäisi vasta puolet tavoitteestamme.”

Ylä-Anttila sanoo yhtiön tutkivan kaikki mahdolliset keinot irtisanomisten minimoimiseksi.

”Moni saattaa pohtia tässä hetkessä vakavammin eläköitymistään. Katsomme kaikki menoerät. Kokonaisuuden on oltava oikeudenmukainen.”

Ylä-Anttila sanoo kuulevansa henkilöstöä jatkuvasti joko kasvokkain tai Teamsissa pidettävillä ”etäkahveillaan”. Hänestä ilmapiiri on tällä hetkellä yhtiössä avoin.

”Kaikista asioista ei varmasti tulla olemaan neuvotteluissa samaa mieltä, mutta ainakin vielä sovimme

henkilöstön kanssa hyvin saman pöydän ääreen.”

YLEN RAHOITUSTA POHTINEEN parlamentaarisen työryhmän jäsenet ovat edelleen erimielisiä siitä, ovatko Yle-leikkaukset suuria vai riittämättömiä.

”Saavutettu rahoitusratkaisu on hauras kompromissi”, työryhmän puheenjohtaja **Matias Marttinen** (kok.) sanoo.

”Yleisradio osallistuu tällä ratkaisulla kyllä ihan merkittävästi julkisen talouden tasapainottamiseen.”

Marttisen puoluetoveri **Mari-Leena Talvitie** on samoilla linjoilla.

”Tiedämme, että säästö ei ollut sillä tasolla kuin aiemmin esitimme, mutta se on tuntuva”, Talvitie sanoo.

Kristillisten **Mika Poutala** sanoo, että olisi leikannut Yleltä mielellään enemmänkin.

”Tässä taloustilanteessa Yle jäi aika hyvään asemaan.”

Perussuomalaisten **Teemu Keskisarja** on asiassa omilla linjoillaan. Hän kertoo vastustaneensa kompromissia ”henkeen ja vereen”, mutta ”hävinneen taistelunsa”. Keskisarjan mukaan indeksileikkaukset eivät merkitse Ylen pienenemistä pennilläkään.

Säästöt maksavat työpaikkoja. Toivoisitko siis, että vielä useampi yleläinen menettäisi työnsä?

Puvusto on joutunut puolustamaan säilymistään jo useasti

Tiina Liljeblad on työskennellyt Ylen puvustossa vuodesta 1989. Hän on ehtinyt nähdä monet myrskyt, niin yhtiön sisäiset mullistukset kuin ulkoapäinkin tulleet uhat. Viimeisimpiin kuuluu muun muassa **Juha Sipilän** (kesk.) oikeistohallituksen aikana toteutettu Ylen indeksijäädytys. Sen vaikutus Ylen vuosibudjettiin oli noin 5–7 miljoonaa euroa.

Liljeblad kiittelee **Merja Ylä-Anttilan** johtamistavassa tietynlaista läheisyyttä. Etäkahvit ovat esimerkiksi henkilöstön kuulemisesta, hän sanoo.

Ainakin myöhäissyksyn leikkausrumban alla talon yhteishenki on hyvä, Liljeblad sanoo.

”Johtoporras on kertonut hyvin avoimesti sen vähän tiedon, mitä heillä on ollut tässä tilanteessa.”

Liljeblad esittelee Ylen puvustoa lämpimällä ylpeydellä. Sitä on aikojen saatossa hiukan supistettu, ja erityisesti korona-aikana myös järjestelty.

Pukuja löytyy valtavien kirppiksen verran, siististi ryhmiteltynä epookeittain, ammattiryhmittäin ja myös koon mukaan.

Linnan juhlat työllistää puvustajia suuresti jo haastatteluhetkellä syyskuun loppupuolella.

”Mutta teen paljon myös kulttuuriohjelmiä, muun muassa *Kulttuurcocktailia*. Ja tästä valtavasta kravattien määrästä emme koskaan löydä solmiota **Jukka Lindströmille** *Kovan viikon iltaan*”, Liljeblad nauraa.

Suomessa ei ole toista vastaavaa puvustoa. Sen yhteydessä toimii ompelimo ja kangasvarasto. Puvusto vuokraa pukuja myös ulkopuolisiin tv- ja elokuvatuotantoihin sekä alehintaan Aalto-yliopiston opiskelijatuotantoihin.

Yle oli pari vuotta sitten lakkauttamassa lavastamoan, mutta se säilyi lavastamon väen aloitteellisuuden ja kekseliään tilaratkaisun ansiosta.

Ainutlaatuisuudestaan huolimatta myös puvusto on joutunut puolustamaan olemassaoloaan vuosien varrella useasti, Liljeblad kertoo.

”On ollut organisaatiouudistuksia ja uusia pomoja hyvine ajatuksineen vaikkapa ulkoistamisesta. Onneksi tällaiset ovat kaatuneet omaan mahdottomuuteensa. Puvusto rikastuttaa ohjelmia laajasti, itse ruutuvaatteista promokuviiin. Silti sitä aina välillä kyseenalaistetaan.”

Liljeblad sanoo, ettei tunne suurta huolta omasta työpaikastaan juuri nyt.

”Olemme miettineet niin monesti eri tilanteissa,

osuuko tämä meihin”, hän sanoo.

”Aistin, että ihmiset eivät jaksakaan enää kauheasti miettiä ja murehtia. Eläkkeelle jääneiden tilalle ei ole aikoihin otettu ketään. Tätä pyöritetään jo nyt aika pienellä ihmismäärällä. Kyllä me toki yritämme tuoda esiin, kuinka tärkeä paikka tämä on – ei vain meille, vaan myös suomalaisille elokuvantekijöille.”

Liljeblad kertoo monen kollegan olleen parlamentaarisen työryhmän päätöksestä ennen kaikkea helpottunut – leikkausskenaario ei ollut pahin ennalta ajatellen mahdollinen.

”Mutta sanoisin, että työpaikastaan ei voi olla kukaan varma tässä vaiheessa. Itse olen aina optimisti, ajattelen asioiden järjestyvän.”

Oma draamatuotanto lopetettiin Ylellä jo 2020-luvun alussa. Monella puvuston naapuriosastolla aiheuttaa pelkoa se, että työt ovat jo valmiiksi tämän muutoksen takia vähentyneet.

”Muun muassa äänisuunnittelusta olen kuullut tällaista huolta.”

Ajoittain vihamielinen Yle-keskustelu ei ole Liljebladin työhön ja työssä jaksamiseen suuremmin vaikuttanut. Hän on ylpeä yleläinen.

”Jotkut heitot välillä naurattavat, vaikkapa somea juuri seuraakaan. Draamatuotannon aikana toki tuli joskus epävarma olo, kun olimme Ylen autoilla ulkomaailmassa liikkeellä.”

Manu Haapalainen

”En toivo kenenkään menettävän työtään. Mutta saa niitä työpaikkoja mennäkin, kyllä Husiltakin menee, kun leikataan.”

Miksi Yleltä sitten ei leikattu enempää, niin kuin toivoitte?

”Siihen johti perversio.”

Mikä perversio?

”Parlamentaarisen sopimisen perversio. En hyväksy sitä tällaisessa asiassa. Tässä tilanteessa Yleisradio on poliittisista puolueista riippuvaisempi kuin koskaan.”

Keskisarjan käsityksen mukaan Yle on ollut aiemmin suurten puolueiden ohjauksessa, ja nykyisin vielä selkeästi vihervasemmiston käsikassara. Perussuomalaisuutta yleläisille ei sallita, Keskisarja väittää.

Mutta Ylehän esittää muun muassa sinun ohjelmiasi.

”Ne on tietysti nauhoitettu ennen kuin tulin kaapista.”

Julkisuuteen välittyi kuva, että parlamentaarisen työryhmän työ oli ajoittain hyvin riitaisaa. Työryhmän jäsenet kiistävät kriisitunnelmat yksimielisesti.

Työryhmän puheenjohtajan Matias Marttisen mukaan julkisuudessa keskusteltiin kiivaastikin, koska puolueet olivat erimielisiä.

”Työryhmän työstä en kuitenkaan tunnista repivää tunnelmaa. Mietinnön viivästyminen en pidä suurena ongelmana, koska saimme aikaan parlamentaarisen ratkaisun. Kesällä käyty kiivas julkinen keskustelu Ylen työntekijöiden monimuotoisuuskoulutuksista ei tosin ainakaan helpottanut kompromissin löytämistä.”

Marttinen huomauttaa, että parlamentaarinen päätöksenteko ei muutu jatkossa ainakaan helpommaksi.

”Mutta ainakin meidän paperimme tarjoaa pohjan sille jatkossakin.”

ESRAA ISMAEEL KOROSTAA, ettei ole juurikaan saanut rasisista tai vihamielistä henkilökohtaista palautetta. Hän on tarkka yksityisyydestään julkisen työnsä vuoksi, mutta kertoo kokevansa olonsa turvallisiksi.

”Turvallisuus on yksi hienoimmista asioista Suomessa”, Ismaeel sanoo.

Vähemmistökielisten uutisten kohtaama voimakas kritiikki on helppo nähdä jatkona kesällä leimattaneelle keskustelulle Ylen työntekijöilleen tarjoamista monimuotoisuuskoulutuksista. Osa sosiaalisen median oikeistosiivestä on tueminnut uutiset kesän somemyrskystä tutuin argumentein, vääränlaisena, ”woke-henkisenä” tasa-arvon tavoitteluna.

Ismaeel sanoo, ettei seurannut kesän monimuotoisuuskeskustelua kovin tarkasti, koska ei vielä tuolloin ollut Yleisradion palveluksessa.

”En voisi jatkaa työtäni, jos kiinnittäisin liikaa huomiota ajatuksiin, että journalismissa ei saisi näkyä monenlaisia ihmisiä, tai että sitä tehdään monenlaisille ihmisille”, Ismaeel sanoo.

”Kaikkiin mediataloihin tarvitaan lisää avoimuutta, monenlaisia ajatuksia. Ei kukaan voi nykyaikana asua kammiossa omien ja kaltaistensa ajatusten kanssa.”

Ismaeel korostaa, ettei Suomi ole missään vaiheessa ollut helpoin toimintaympäristö irakilaisistaustaiselle toimittajalle. Monimuotoisuus on pidemmällä esimerkiksi Ruotsissa, hän sanoo.

”Siellä olisi minulle enemmän työtilaisuuksia, mutta minusta on hienoa olla osa muutosta tässä maassa. Se tuntuu uskomattoman tärkeältä.” ●

Journalisti pyysi haastattelua parlamentaarisen työryhmän työstä myös vasemmistoliiton, SDP:n ja vihreiden edustajilta, mutta nämä eivät vastanneet yhteydenottoihin.

En toivo kenenkään menettävän työtään. Mutta saa niitä työpaikkoja mennäkin, kyllä Husiltakin menee, kun leikataan.

Teemu Keskisarja, kansanedustaja (ps.)

Huoli töiden jatkumisesta nousee koko ajan esiin Tohlopissa

Tuotannon suunnittelijana Tampereen Tohlopissa työskentelevää **Mia Siiskosta** on haastatteluhetkellä viimeksi työllistännyt Tampereen Työväen Teatterissa kuvattu *Pikku Kakkosen* konsertti *Ihmettä ja kummaa*.

Aiemmin tuotantokoordinaattorina ja apulaisohjaajana työskennelleen Siiskosen toimenkuva muuttui tämän vuoden alussa päättäneiden muutosneuvottelujen seurauksena.

”Tykkään uudesta työstäni, vaikka muutoksia työtapoihin tuli paljon”, Siiskonen sanoo.

Koko vuoden kestänyttä vääntöä Ylen rahoituksesta Siiskonen sanoo seuranneensa aktiivisesti.

”Johdon info oli viimeksi tänään. Tuntuu että henkilöstöä on kuunneltu esimerkiksi siitä, että leikkaukset eivät saa kohdentua vain työntekijöihin. En tiedä, onko huoli vaikuttanut itse työn tekemiseen, mutta kyllä se kahvitauoilla ja käytäväkeskusteluissa tulee koko ajan esiin.”

Huoli koskee ennen kaikkea työpaikkojen säilymistä, Siiskonen sanoo.

”Varsinkin määräaikaiset ovat todella huolestuneita.”

Myös Siiskonen muistaa Ylen aiemmat myllerrykset.

”Ne tunnelmat eivät katoa muistista, kun ystäviä ja kollegoita on joutunut lähemmään.”

Siiskonen ei ole ihan varma, mitä henkilöstöä vähennettäessä ajatellaan ja mitä arvostetaan; kuka on hyvä työssään, kuinka laaja työkokemus on, kuka on ollut työssä pitkään ja niin edelleen.

”Joskus tuntuu, että lähtijä voi olla kuka tahansa. Esimerkiksi alueuutisia uudistettaessa lähti minun ikäisiäni, työkokemukseltaan lähes vastaavia tekijöitä.”

Siiskonen sanoo seuranneensa varsinkin keskustelua monimuotoisuuskoulutuksista suurella hämmästyksellä.

”Ihmetyttää, miten sellaisesta jaksetaan vääntää. Itse en ole niihin osallistunut, koska en aikataulujen takia ehtinyt. Hyvä asia, että sellaisia järjestetään, ja osataan miettiä, että meitä ihmisiä on kaikenlaisia.”

Siiskosen mukaan Ylellä parasta on ollut tuotantojen luotettavuus. Myös ulkopuolinen työvoima kehuu tätä säännöllisesti, hän huomauttaa.

”Asiat tehdään ja maksetaan niin kuin on sovittu. Työajat ja palkkiot ovat ulkopuolisille samat kuin yleläisille. On kiva olla töissä tasa-arvoisessa, hyvin toimivassa ympäristössä.”

Manu Haapalainen

JOKESIN SYKSYN APURAHAAHAKU 11.10. – 8.11.2024

Journalistisen kulttuurin edistämissäätiö jakaa Kopiosto-apurahoja ammattitaidon täydentämiseen, ammatillisiin kursseihin ja koulutuksiin sekä kieli- ja opintomatkoihin.

Säätiö jakaa työskentelyapurahoja tieteen ja taiteen tekemiseen sekä ammattikuvaa syventävään työskentelyyn, esimerkiksi näyttelyihin ja kirjojen kirjoittamiseen. Lisäksi myönnetään 3 000 euron apurahoja journalistisiin hankkeisiin. Opiskelijoille myönnetään opiskelijastipendejä opinnäytetyön tekemiseen. Lisäksi voidaan tukea muuta ammatillisesti perusteltua tarkoitusta.

Voit hakea tässä haussa ammatillisille kursseille: Tietokirjapajaan tai Tekoälyjournalistin työkaluna -kurssille.

Säätiön kahden viikon kielikurssit järjestetään keväällä 2025 La Rochellessa, Berliinissä, Toledossa ja Tukholmassa. Viron kielikurssi järjestetään Tallinnassa ja Tartossa.

Apurahoja haetaan Jokesin sähköisen apurahajärjestelmän kautta.

Lue koko apurahailmoitus säätiön verkkosivuilla:
<https://www.jokes-saatio.fi>

JOURNALISTISEN KULTTUURIN EDISTÄMISSÄÄTIÖ SR

Sinuhe Wallinheimo sanoo käyttävänsä aamuisin noin puoli tuntia journalismin parissa. Hän sanoo lukevansa ensin Kesksuomalaisen ja sitten Amppareiden luetuimpia juttuja. Illalla vuorossa ovat Ylen ja MTV:n tv-uutiset.

Sinuhe Wallinheimo kiinnostui kaupallisen median ahdingosta ja hakeutui Ylen hallintoneuvoston johtoon. Läheiset välit Vesa-Pekka Kangaskorpeen ovat hänelle arka paikka.

Arttu Seppänen, teksti • Miikka Pirinen, kuvat

Nyt ollaan perimmäisten kysymysten äärellä: solmio vai ei? Kansanedustaja **Sinuhe Wallinheimo** (kok.) saapuu eduskuntatalon kuppilan viereiseen kabinettiin takki auki ja pohtii, pitäisikö kuvia varten kuitenkin laittaa kaula kireälle.

”Sinkku”, hän esittäytyy. Smart casual vaihtuu nopeasti virallisemmaksi tyyliksi, kun Wallinheimo kiristää paitaansa ja solmii vaaleansinisen kravatin. Kun kuvat on otettu, hän riisuu solmion pois saman tien. Avustaja **Topi-Veli Arpiainen** istuu tilan perälle niin, että hän ja Wallinheimo näkevät toisensa.

Wallinheimo on ollut edeltävänä iltana *A-studio*ssa keskustelemassa alkoholilaista. Hän sanoo nukuneensa huonosti ja olevansa vieläkin viritetyneessä tilassa. Hän jäi mielestään kannassaan yksin muihin vieraisiin nähden.

Olemus on siitä huolimatta mukava ja rento. Wallinheimo latelee sanojaan hillittyyn tahtiin mutta painokkaasti. Painavimmat tavut hän korostaa käsillään ilmaa leikaten.

Muita vastaan oleminen ei haitannut, pikemminkin päinvastoin: entinen ammattiurheilija on siihen tottunut. Wallinheimo vannoo kilpailun nimeen muutenkin.

WALLINHEIMO ON YLEN hallintoneuvoston puheenjohtaja.

Hallintoneuvosto on Ylen ylin päättävä elin, jonka vastuulle kuuluu esimerkiksi talous ja stra-

tegia. Sen jäsenet valitsee eduskunta.

Puheenjohtajuus takaa Wallinheimolle sen, että moni haluaa tulla kertomaan Ylestä mieliteensä. Ja puhetta Ylestä, sitä on viime aikoina riittänyt.

”Vähempikin riittäisi”, Wallinheimo sanoo nauraen.

Wallinheimo on toiminut tehtävässä nyt reilun vuoden. Hän hakeutui hallintoneuvostoon, koska häntä kiinnostaa kaupallisen median ahdinko Suomessa.

Lisäksi hallitusneuvotteluissa kävi ilmi, että kokoomuksella ja perussuomalaisilla oli Ylestä hyvin eriäviä näkemyksiä. Yle-keskusteluissa perussuomalaisista olivat mukana **Sebastian Tynkkynen** ja **Joakim Vigelius**.

Puolueet olivat samaa mieltä siitä, että Ylestä pitää leikata. Wallinheimon mukaan perussuomalaiset halusivat kuitenkin vaikuttaa myös Ylen tekemään sisältöön. Neuvotteluissa mainittiin jopa ohjelmia nimeltä. Siksi kokoomus halusi Wallinheimon mukaan hallintoneuvoston johdon itselleen.

”Meidän mielestämme poliitikkojen ei pidä vaikuttaa Ylen sisältöön. Lähdin puolustamaan sitä palomuuria.”

Parlamentaarinen Yle-työryhmä päätyi lopulta esittämään Yle-indeksiin jäädyttämistä ja Ylen maksaman arvonnäköveron nostoa. Niiden myötä Ylen budjetti on vuonna 2027 noin 66 miljoonaa euroa pienempi kuin ilman leikkauksia.

Wallinheimo uskoo, että tämä on hyvä kompromissi, vaikka perussuomalaiset viestivät heti rat-

kaisun jälkeen summan olevan liian pieni.

Miksi puhetta Ylestä on nykyään niin valtavasti?

”No se johtuu siitä, että Yle on verorahoin rahoitettu organisaatio ja jokaisella suomalaisella on Ylestä mielipide, piste”, Wallinheimo sanoo.

Hän kuulostaa siltä kuin olisi vastannut kysymykseen ennenkin.

Wallinheimon mukaan Yle on hyvin luotettava media. Sen vuoksi yhtiön ympärillä kiihtyvä kohkaaminen tuntuu usein hyvin absurdilta.

”Valtaosa suomalaisista on hyvin tyytyväisiä Yleen, mutta sitten on tosi pieni äänekäs vähemmistö, joka tietyllä lailla sumentaa tätä keskustelua. Tästäkin jutusta tulee varmaan taas kohua.”

Wallinheimo vilkaisee huoneen perälle.

”Avustaja tuolla jo pyörittelee silmiään.”

YLEN OPERATIIVINEN TOIMINTA ei kuulu hallintoneuvostolle. Kun kesällä syntyi kohu Ylen monimuotoisuuskoulutuksista, Wallinheimo kutsui hallintoneuvoston käsittelemään asiaa. Eikö silloin menty operatiivisen toiminnan puolelle?

Wallinheimo ei ole itsekään varma rajasta.

”Tämä on todella hyvä kysymys, että ollaanko tässä strategisella vai operatiivisella puolella. Totuuden nimessä me ollaan Ylen suhteen pikkuisen toinen käsi selän takana, että ei pystytäkään asioita valvomaan.”

Wallinheimo sanoo, että hallintoneuvosto on historiallinen jäänne. Jos siitä halutaan pitää kiinni, pitäisi sille antaa myös aidot työkalut Ylen toiminnan valvomiseen.

Parlamentaarisen työryhmän linjausten

myötä hallintoneuvosto pääsee paremmin kiinni Ylen henkilöstö- ja yksikkökustannuksiin, mutta Yle-lain seitsemänteen pykälään ja sen tulkitsemiseen Wallinheimo kaipaa edelleen tarkempaa mittaristoa, jotta hallintoneuvosto voisi valvoa Ylen noudattavan lakia.

Pykälän mukaan Ylen tekstimuotoisen sisällön tulee liittyä yhtiön liikkuvaa kuvaa tai ääntä sisältävään julkaisuun. Medialiitto ja Yle tulkitsevat pykälää Wallinheimon mukaan täysin eri tavoin.

Syyskuussa Medialiitto teki kantelun EU-komissioon.

”Käsittelimme tämän asiantuntijoiden kanssa ja he olivat sitä mieltä, että Yle noudattaa lakia.”

Yleä on Wallinheimon mukaan helppo syylistää. Kaupallisella medialla ei mene yhtä hyvin kuin ennen ja mainoseurot valuvat Googlelle ja Metalle. Helppo vastaus ongelmiin on Yle, jonka toiminta on paisunut. Wallinheimon mukaan kaupallinen media on syytöksissään osittain oikeassa ja osittain väärässä.

WALLINHEIMO NOUSI EDUSKUNTAAN Keski-Suomesta. Nyt entinen JYP-maalivahti on siellä neljättä kautta.

Kaupallisen median ahdinko alkoi kiinnostaa Wallinheimoa erityisesti Keski-suomalainen-konsernin kautta. Hän on yhtiön toimitusjohtajan, Medialiiton entisen pitkäaikaisen puheenjohtajan ja äänekkään Yle-kriitikon **Vesa-Pekka Kangaskorven** ystävä.

Wallinheimosta ja Kangaskorvesta on lukemattomia lämminhenkisiä yhteiskuvia Kangaskorven Facebook-sivulla. Niissä mediapomo seisoo ylpeänä maakuntansa poliittisen vaikuttajan kanssa.

Kuvat ovat usein silkkaa symboleilla herkuttelea. Yhdessä kuvassa Wallinheimo ja Kangaskorpi poseeraavat Kuninkuusraveissa. Heidän takanaan näkyy Valtran traktori, joita valmistetaan – arvaatte varmaan missä maakunnassa.

”Sparrataan toisiamme. Ei ehkä viikoittain, mutta kuukausittain”, Wallinheimo sanoo.

Eikö tässä ole potentiaalinen eturistiriita? Wallinheimon rooli on valvoa Yleä, josta leikkauksen voi nähdä hyödyttävän hänen ystävänsä bisneksiä.

Wallinheimo sanoo, että asiat otetaan asioina ja ystävyys ystävyys. Kysyttäessä hän kuitenkin myöntää, että tietenkin Kangaskorpi on yrittänyt vaikuttaa ja lobata.

”En näe, että hän pystyisi erityisesti vaikuttamaan, vaikka olemme kavereita. Kaipa ne tulokset olisivat vähän parempia, jos näin olisi käynyt.”

Kun kysyy tarkemmin, millä lailla Kangaskorpi yrittää vaikuttaa, niin Wallinheimo vastaa, että ”no samalla lailla kuin kaikki muutkin”.

”Voidaan mennä jääkiekkopeliin, on siellä sitten Kangaskorpi tai vaikka Harvian toimitusjohtaja vaatimassa, että pitäisi saada Muuramessa tie kuntoon. Sitten tulee seuraavana Valtran toimitusjohtaja, että pitäisi saada tätä ja tätä. Tämä on normaalia lobbaustoimintaa ja poliitikko sitten kuuntelee näitesti”, Wallinheimo sanoo.

”Taisin olla top kymppissä siinä lobbausrekisterissä. En tiedä, onko tämä omakehua, mutta eihän

lobbarit varmaan haluaisi sellaisen kansanedustajan kanssa viettää aikaa, jolla ei ole yhtään vaikutusvaltaa.”

Wallinheimon mielestä hän ei ole millään lailla jäävi päättämään Ylen asioista, vaikka hän tuntee Kangaskorven hyvin.

”Joidenkin mielestä olen jäävi Ylen suhteen, joidenkin mielestä kaupallisen median suhteen. Eiköhän se tilanne ole plus miinus nolla.”

Joidenkin mielestä olen jäävi Ylen suhteen, joidenkin mielestä kaupallisen median suhteen. Eiköhän se tilanne ole plus miinus nolla.

Sinuhe Wallinheimo, Ylen hallintoneuvoston puheenjohtaja

WALLINHEIMO EI OTA KANTAA siihen, millainen vaikutus Ylestä leikkaamisella on valtiontalouteen. Hänen mielestään kaikkien pitää osallistua talokoiisiin.

Wallinheimon mielestä Ylen ongelma on se, että se on liian iso, ”too big to love”. Hänen mielestään Yle kompastelee, kun se yrittää tarjota jokaiselle jotakin. Jonkun näkemyksen mukaan tämä toki saattaa olla jopa julkisen palvelun yhtiön ydintehtävä.

Wallinheimo uskoo, että Yleen kohdistuvat leikkaukset voivat parantaa ainakin hiukan kaupallisen median asemaa. Hän ottaa esimerkiksi isot urheilutapahtumat kuten jalkapallon MM-kisat, joiden suhteen kaupallisen median rooli voisi kasvaa.

Median tulevaisuutta Wallinheimo ei silti näe kovin valoisana. Hän mainitsee keskustelua herättävät klikkiotsikot ja pohtii, onko ihmisillä enää aikaa, halua ja keskittymistä lukea pidempiä ja syvällisiä sisältöjä.

”Tehdään raflaavia otsikoita häämatkoista, jotta saadaan paljon lukijoita ja sillä se ansaintalogiikka pelaa. En näe sellaista kehitystä, että tässä otettaisiin askelia taaksepäin”, hän sanoo.

Wallinheimo viittaa taannoiseen kulukohuun, joka syntyi, kun hän matkusti Ylen vieraana Pariisin olympialaisiin vaimonsa kanssa ja viittasi somessa reissuun ”25-v häämatkana”.

Wallinheimon mielestä suomalaisella medialla on tällä hetkellä pallo hieman hukassa. Hän mainitsee jälleen vuoden 2022 lakimuutoksen, joka satoi Ylen tekstisisältöjä liikkuvaan kuvaan ja

ääneen.

”Ja mitä ihmiset ovat ruvenneet katsomaan? Lisää kuvaa Tiktokin ja kaiken myötä. Oliko tämä nyt sitten lopulta hyvä ratkaisu Medialiitonkaan näkökulmasta, että tällainen lakimuutos tehtiin heidän painostuksestaan”, Wallinheimo pohtii.

TÄNÄ SYKSYNÄ ON TUNTUNUT, että uusia Yle-kannanottoja tulee liki viikoittain. Pian Wallinheimon varsinaisen haastattelun jälkeen tämän puolue-
toverit ja hallintoneuvoston jäsenet **Pauli Aalto-Setälä** ja **Susanne Päivärinta** esittivät, että Ylen hallintoneuvosto tulisi kokonaan lakkauttaa.

”Kyllä maailmaan puhetta mahtuu”, Wallinheimo kuittaa avauksen jatko-
haastattelussa puhelimitse.

Hänestä ei ole järkevää alkaa enää uusiin muutoksiin tässä vaiheessa. Wallinheimon mukaan edustajien ehdotus vaatisi taas uuden parlamentaarisen työryhmän perustamisen sekä lakimuutoksen.

”Jos olemme juuri saaneet edellisen parlamentaarisen ryhmän työn päätökseen, niin en pidä ajatusta realistisena”, Wallinheimo sanoo.

Hallintoneuvoston kokouksissa kuullaan aina Ylen toimitusjohtajan katsaus. Aalto-Setälä ja Päivärinta väittivät, että tiedonsaanti Yltä on ollut puutteellista. Wallinheimon mukaan hallintoneuvoston jäsenet ovat saaneet kokouksissa kaike-
sen tiedon, mitä he ovat Yltä pyytäneet.

JATKOHAASTATELUS KYSYN vielä tarkennusta Wallinheimon ja Kangaskorven välisestä kytkök-
sistä. Onko Kangaskorpi esimerkiksi antanut Wallinheimolle rahallista tukea vaaleihin?

”Kyllä siellä on jotain tukea ollut. En osaa sanoa, miten se tuki on tullut, alle 1500 euron tukiahan ei tarvitse ilmoittaa, mutta on mielestäni jossain vaaleissa tukenut”, Wallinheimo sanoo.

Hän alkaa kuulostaa hieman kireältä ja kyllästyneeltä. (Wallinheimo itse epäilee ”kireyden”
johduneen siitä, että hän oli hengästynyt kuntopyö-
rän polkemisesta.)

Noin tunti puhelun jälkeen Wallinheimo lähettää epäilevän tekstiviestin. Jutusta alkaa kirjallisen vääntö.

Wallinheimo haluaa tietää, mikä jutun näkökulma on. Hänestä uudet kysymykset eivät enää liittyneet siihen, millaisesta jutusta olimme keskustelleet. Pyydän Wallinheimoa tarkentamaan.

”Nämä kavereussuhteet ja kuka on antanut ja mitäkin tukea ja mihin. Tulee ihan sama kulma kuin tuosta ns. häämatkajutusta. Tämä on se kulma, jota haluan välttää. Se ei ole hedelmällistä keskustelua kenellekään, koska mitään väärää ei taaskaan ole tehty”, hän viestittää.

Ihmettelyn, miksi avoimuus ei koskisi kansanedustajan sidosryhmiä samoin kuin vaikkapa julkisen palvelun mediaa:

”Jos mitään väärää ei ole tehty, niin missä siis ongelma?”

Tähän Wallinheimo vastaa, että ”ei tehdä sitten juttua ollenkaan”.

Kangaskorpi kertoo itse tukeneensa Wallinheimoa joka eduskuntavaaleissa noin 1400 eurolla.

Wallinheimo uskoo monopoliyhtiöiden purkamiseen ja kilpailuun, josta hyötyvät kuluttajat. Sellaisen jäljen hän toivoo myös politiikkona jättävänsä. Yhtenä parhaista tähänastisista saavutuksista hän pitää kauppojen aukioloaikojen vapauttamista, johon hän oli vaikuttamassa. "Antaa kuluttajien päättää, mitä he haluavat, mistä haluavat ja milloin."

Hän on antanut henkilökohtaista tukea myös muille kansanedustajaehdokkaille, joiden arvo-maailman on kokenut vastaavan omaansa.

"Sinuhe on näkyvä maakunnallinen vaikuttaja. Kyllä kaverille tuollainen määrä tukea pitää lait-taa", Kangaskorpi kertoo.

He ovat hyviä ystäviä. Kangaskorpi kertoo ole-vansa myös Wallinheimon pojan kummisetä. Lobbaamisen ja ystävyyden hän kuitenkin sanoo osaavansa erottaa.

RADIOITOIMITTAJA TAPIO RÄIHÄ istuu Ylen hallinto-neuvostossa yhtenä henkilöstön edustajista. Hän sanoo, että jos **Arto Satosen** (kok.) Yle-työryh-mä tuntui aikanaan Sanoman tilaustyöltä, par-lamentaarinen Yle-työryhmä on vaikuttanut Kangaskorven tilaustyöltä. Sen verran aktiivista on Kangaskorven sekä Medialiiton Yle-kritiikki hänen mukaansa ollut.

Räihän arvion mukaan Wallinheimo ei kui-tenkaan puhu kokouksissa Kangaskorven suulla, vaan on hoitanut puheenjohtajan roolinsa todella hyvin. Hän on pyrkinyt pitämään kokoukset asia-linjalla ja leikkaamaan hölmöydet pois. Wallin-heimo on ollut sovitteleva ja toiminut sillan-rakentajana eri näkemysten välillä.

Räihän mielestä Yleä on yritetty tuoda väkisin osaksi erilaisia poliittisia kiistoja. Esimerkiksi monimuotoisuususkoulutuksista puhuminen hal-lintoneuvoston kokouksissa on tuntunut hänestä tarkoitushakuiselta. Räihän vaikutelma on, että hallitus haluaa leikata riippumatonta mediayhtiötä enemmän ideologisista kuin taloudellisista syistä.

Räihän mukaan Ylestä leikkaaminen ei vaikuta valtionalouteen tai juuri kevennä veroja. Siksi hallituspuolueen edustajat etsivät kritisoitavaa, jotta Ylestä leikkaaminen on perusteltavissa kan-

Tehdään raflaavia otsikoita häämatkoista, jotta saadaan paljon lukijoita ja sillä se ansaintalogiikka pela.

Sinuhe Wallinheimo, Ylen hallintoneuvoston puheenjohtaja

salaisille. Tämä näkyy hänen mielestään myös Aalto-Setälän ja Päivärinnan kannanotossa.

"Ylestä on väännetty kohta kaksi vuotta. Parla-mentaarinen työryhmä teki 11 kuukautta töitä. Jos nyt sanotaan, että tietoa ei ole saatu, niin vika on kyllä tiedon vastaanottajassa."

PUHELINHAASTATTELUA SEURAAVANA päivänä Wallin-heimolta tulee taas uusi tekstiviesti.

"Tsekkasin muuten vaalirahoitukseni, kun en muistanut, onko Kangaskorpi ollut mukana vai ei. Vaalirahailmoituksista ei löytynyt miehestä mainintaa."

Toistan Wallinheimolle tekstiviestissä hänen lausuntonsa siitä, miten jotain pientä tukea on voinut olla ja miten alle 1 500 euron tukia ei tarvitse ilmoittaa. Tarkoittaako hän sitä, että Kangaskorven tuki on ollut siis ilmoitusvelvolli-suutta pienempää?

"Tuki on siis ollut pientä. Osana suurempaa keskisuomalaista yritysmaailman joukkoa, jot-ka ovat eri kokoonpanoilla silloin tällöin olleet mukana rahoittamassa kampanjaani."

Tekstiviestisaaga saa päätöksen pari päivää myöhemmin, kun Wallinheimo lähettää kasuaa-listi viestin yhdentoista jälkeen illalla.

Ylen hallintoneuvoston puheenjohtaja vaikut-taa olleen haastattelun suhteen virittyneessä tilassa. Hän pahoittelee käytöstään sekä kannus-taa peukku-emojin kera journalistia tekemään työnsä "juuri niin kuin pitää". ●

Lue Vesa-Pekka Kangaskorven laajempi haastattelu: Journalisti.fi

Luvut vai asia edellä? Iltalehden, Avun ja Husarin tekijät kertovat, miten analytiikka vaikuttaa heidän työhönsä.

Nina Erho, teksti • Teemu Kuusimurto, kuvat

”Analytiikka on auttanut kehittämään jutun kärjen tekemisessä ja otsikoinnissa”

Riika Tauriainen, 28, työskentelee uutistoimittajana *Iltalehden* kotimaan uutistoimituksessa. Hän on työskennellyt lehdessä kolmisen vuotta. Tauriainen on aiemmin työskennellyt muun muassa tarjoilijana. Silloin asiakkaan tyytyväisyyden näki heti omin silmin. Journalistin työ on abstraktia ja yleisö on laaja, mutta analytiikan avulla Tauriainen pystyy konkreettisesti hahmottamaan oman työnsä jäljen.

”Minulle on tärkeää nähdä, että jutut eivät vain uppoa jonnekin verkon saloihin vaan siellä on ihmisiä, jotka oikeasti lukevat niitä. Data muistuttaa, että työllä on merkitystä”, Tauriainen sanoo.

Hänen työhönsä kuuluu sähkövuoroja, joissa hän kirjoittaa lyhyitä uutisia ja päivävuoroja, joissa hän kirjoittaa pidempiä juttuja. Juttujen aiheet tulevat uutispäälliköltä ja omista ideoista.

”Usein myös ideomme yhdessä. Analytiikan avulla näkee, mitkä isot uutisaiheet ovat viime päivinä kiinnostaneet lukijoita ja mihin voisi tarttua lisää. Tai mikä aihepiiri kiinnostaa sillä hetkellä yleisöä niin, että siitä voisi ideoida lisää juttuja.”

Töissä Tauriaisella on aina auki Google Analytics, josta hän näkee juttujen lukijamäärät viime vuorokauden ajalta ja kyseisellä hetkellä.

”Katson niitä kerran, pari päivässä. Luvuista saan hyvän käsityksen, mikä suomalaisia luetuttaa.”

Omista jutuistaan Tauriainen seuraa tarkasti paljon työtä vaatineiden juttujen tai hänelle tär-

keiden aiheiden lukuja. Hänelle erityisen tärkeitä aiheita ovat esimerkiksi ympäristö, luonto ja eläinten oikeudet. Niistä tehdyt jutut ovat harvoin yhtä suosittuja kuin sota- tai rikosjutut.

”Analytiikka on auttanut kehittämään jutun kärjen tekemisessä ja otsikoinnissa eli siinä, miten vähemmän mediaseksikkäistä aiheestakin voi saada kiinnostavan”, Tauriainen sanoo.

ILTALEHDEN UUTISPÄÄLLIKÖT tekevät toimitukselle päivittäin koosteen siitä, miten jutut ovat vetäneet ja tavoitteet täyttyneet. Eri osastot käsittelevät viikkopalaverissaan omat lukunsa ja päätoimittajatunneilla toimitus saa tiedot koko lehden lukujen kehityksestä. Lisäksi sosiaalista mediaa ja videoita tekevät osastot jakavat koko toimitukselle viikoittain koosteen menestyksestä niissä.

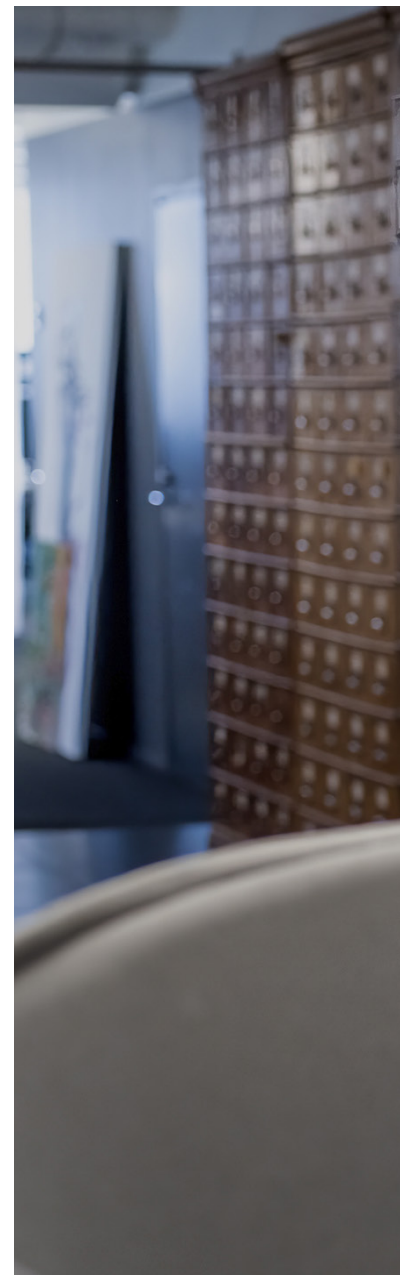
”Sitten on vielä erikseen maksullinen plussapuoli. Meillä uutispuolella tärkeitä ovat sivunäytöt, plussapuolella tilausmäärät”, Tauriainen sanoo.

Uutisjutuissa on olennaista nopeus, selkeys ja konkretia. Ilmiöjutun menestysmahdollisuuksia parantaa se, että joku ihminen kertoo siihen liittyvästä kokemuksestaan.

”Silti etenkin vaikeista ja herkistä aiheista, kuten päihdeongelmista, naisten kokemasta väkivallasta tai koulukiusaamisesta kirjoittaessa etiikan on mentävä klikkien edelle”, Tauriainen sanoo.

”Jos minua on huolestuttanut, että juttu voi loukata haastateltavia, heidän läheisiään tai aihepiiriin liittyviä uhreja, olen sanonut uutispäällikölle, että en halua tätä kulmaa otsikkoon. Eikä näkemystäni ole koskaan poljettu.”

Iltalehti seuraa dataa tarkasti. Luvut ovat jatkuvasti näkyvillä myös toimituksen isoilla näytöillä. Tauriainen ei silti koe olevansa töissä ”klikkilehdessä”.

Ennen Iltalehteä Riika Tauriainen työskenteli paikallislehti Iijokiseudussa Pudasjärvellä. "Siellä lukija saattoi tulla kaupassa sanomaan, että kiva kun kirjoitit tästä. Pääkaupunkiseudun isossa mediassa oma työ konkretisoituu enemmän datan avulla."

■ ■ **Vaikka tänään en onnistuisi, huomenna voin olla päivän luetuin toimittaja.**

Riika Tauriainen, Iltalehden toimittaja

"Päälliköt painottavat meille, että pitää mennä laatu edellä. Vaikka saataisiin hyvä juttuvinkki aiheesta, joka olisi varmasti tosi luettu, juttua ei tehdä, jos asioita ei saada vahvistettua luotettavasta lähteestä. Meillä on paljon journalistista harkintaa, eikä datahuuma mene sen ohi."

Iltalehti käyttää dataa sisältöjen menestyksen seurantaan ja suunnitteluun. Suunnitellut sisällöt auttavat sivuston kävijämäärien pitämisessä tasaisina. Uutistyöhön vaikuttavat maailman tapahtumat ja "uutisena".

"Mutta kun päivän pääuutinen on tehty, data auttaa jatkamaan siitä, mikä yleisöä aiheessa kiinnostaa", Tauriainen sanoo.

Palavereissa toimitus kehuu paljon lukijoita keränneitä tai keskustelua herättäneitä juttuja, mutta vähemmän menestyneet jutut eivät päädy tikunnokkaan. Tauriaista tietenkin harmittaa, jos oma juttu ei lähde lentoon, mutta hektisessä työssä hän ei ehdi sitä yleensä pitkään harmitella.

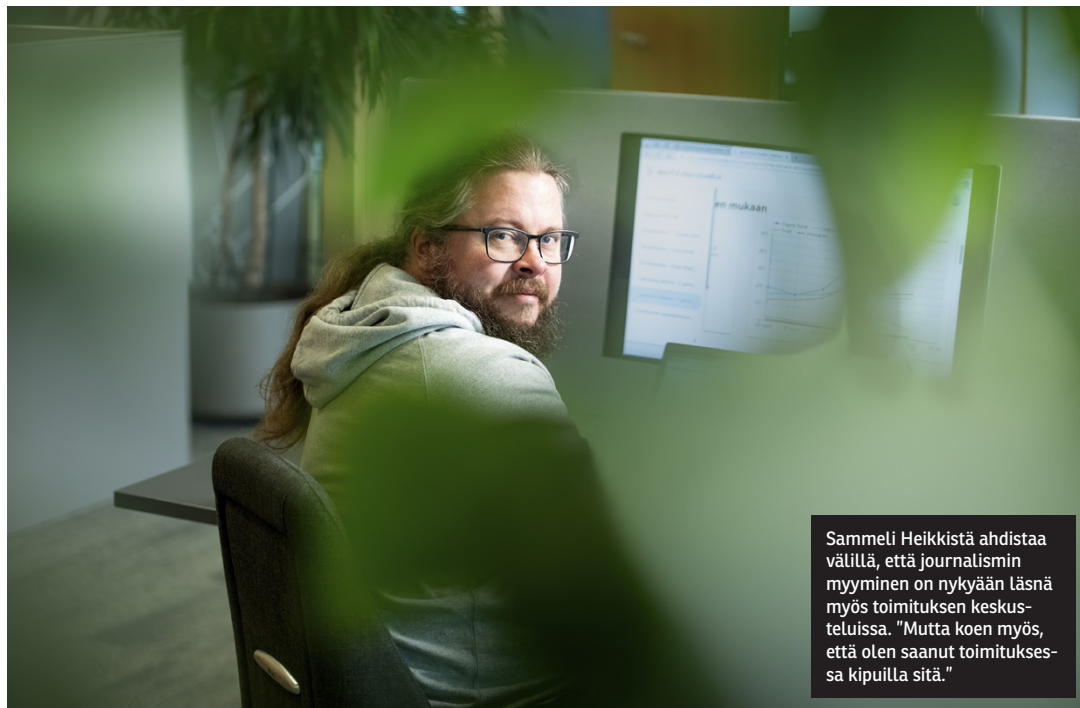
"Vaikka tänään en onnistuisi, huomenna voin olla päivän luetuin toimittaja", Tauriainen sanoo.

Iltalehti

- Tärkeimmät analytiikkamittarit: Koko palvelussa viikkotavoittavuus, sivunäytöt, käynnit ja videostartit. *Iltalehti Plussassa* juttujen tilausmäärät, tilaajien sivunäytöt maksullisissa sisällöissä ja tilausten peruutukset.
- Käytössä olevat ohjelmat: Google Analytics ja toimituksen itse rakentamat työkalut.
- Tavoitteet: viikkotavoittavuuden kasvu, maksullisen *Plussan* liikevaihdon kasvu ja *Iltalehden* verkkopalvelun kirjautuneen käytön kasvu.

Lähde: Iltalehden uutispäätoimittaja Valtteri Varpela

Sammeli Heikkistä ahdistaa välillä, että journalismin myyminen on nykyään läsnä myös toimituksen keskusteluissa. "Mutta koen myös, että olen saanut toimituksessa kipulla sitä."

"Kun jutusta tulee numeerista palautetta, onnistuminen tai epäonnistuminen tuntuu paljon henkilökohtaisemmalta"

"Toimituksen keskustelut siitä, millaisia juttuja pitäisi tehdä, mistä aiheista ja millä tavalla ovat varsin erilaisia nyt kuin silloin, kun aloitin toimittajana 2000-luvun alussa", **Sammeli Heikkinen** sanoo.

Heikkinen, 45, työskentelee tuottajana A-lehtien ajankohtaistoimituksessa. Hän tilaa ja editoi juttuja Apu360-sovellukseen ja Apu.fi-verkkosivustolle, jossa on muun muassa *Avun*, *Imagen*, *Mondon* ja *Tuulilasin* sisältöjä. Lisäksi Heikkinen kirjoittaa itse juttuja.

"Nyt etusijalla on kiinnostavuuteen pyrkiminen ja se, onko juttu sellainen, että joku voisi maksaa sen lukemisesta. Näitä pohdimme sekä toimituksen omia että freelancereilta tilattavia juttuja suunnitellessa."

Aiemmin A-lehtien ajankohtaistoimitus seurasi Apu.fi:n juttujen lukijamääriä. Uuteen Apu360:een on myyty tilauksia nyt reilu puoli toista vuotta, ja toimitus seuraa myös sitä, millaiset jutut tuovat tilauksia.

Ajankohtaistoimituksessa analytiikkaa seuraavat ensisijaisesti esihenkilöt ja deski, joka hoi-
taa juttujen julkaisun sovelluksessa ja verkossa ja jakaa jutut somekanaviin. Heikkinen saa tietoja luvuista viikoittaisissa katsauksissa, jotka jaetaan

toimitukselle Teamsiin. Aiemmin ajankohtaistoimitus kävi luvut läpi jokaisessa viikkokokouksessa. Nykyisin yhteistä aikaa käytetään usein esimerkiksi ajankohtaisten asioiden käsittelyyn.

Itsekseen Heikkinen tutkii juttujen menestystä Google Analyticsilla. Työhön kuuluu olla isossa kuvassa perillä siitä, miten jutut pärjäävät.

"Mutta sellaista en tee, että katsoisin, miten yksittäinen juttu tuo reaaliajassa lukijoita ja mietisin sen pohjalta, muutetaanko otsikkoa."

Siitä, millaiset jutut tuottavat tilauksia, toimitus on ehtinyt kerätä dataa vasta vähän yli puoleltoista vuoden ajan.

"Näyttäisi siltä, että omaa arkea lähellä olevat asiat kiinnostavat ihmisiä. Tilauksia tuovat myös jutut, joissa kerrotaan selkeä ihmiskohtalo tai tarina jostain muutoksesta", Heikkinen sanoo.

OMIA JUTTUJA KIRJOITTAESSAAN Heikkisellä on enemmän paineita nyt kuin printtiaikana.

"Silloin mietimme vain, että tämä oli tärkeä tai hienosti kirjoitettu juttu tai kova uutinen. Nyt kun jutusta tulee numeerista palautetta, onnistuminen tai epäonnistuminen tuntuu paljon henkilökohtaisemmalta."

Heikkisen esihenkilöt eivät moiti juttuja lukujen takia. Häntä itseään harmittaa, jos paljon työtä vaatinut ja omasta mielestä onnistunut juttu ei menesty verkossa.

"Kyllä sitä helposti miettii, mikä siinä meni pieleen ja voi olla, että on syytäkin miettiä."

"Toisaalta analytiikkaan liittyy epävarmuustekijöitä. Kun somen osuus jakelussa on niin iso, todennäköisesti on myös tuurista kiinni, ketkä ja kuinka moni jutun sattuu näkemään."

Analytiikka on Heikkisen mielestä journalismille sekä hyödyllistä että vaarallista. Jutut teh-

Yksittäisten juttujen takana pitää olla isompi journalistinen linja, joka ei heilahtele sen mukaan, mikä tänään tuntuu uppoavan.

Sammeli Heikkinen, A-lehtien tuottaja

dään lukijoille, ja on hyvä tietää, onnistuttiinko siinä. Juttujen muotoilu niin, että ne saavuttavat mahdollisimman paljon lukijoita, voi tuottaa rahan lisäksi yhteiskunnallista tulosta.

"Toisaalta yksittäisten juttujen takana pitää olla isompi journalistinen linja, joka ei heilahtele sen mukaan, mikä tänään tuntuu uppoavan."

Heikkinen kaipaasi alalle enemmän keskustelua siitä, mitä muuta kaupalliselta journalismilta halutaan kuin rahaa. Kyse on myös tekijöiden motivaatiosta.

"En lähtenyt alalle saadakseni aikaan maksutapahtumia, ja silloinen ajatukseni journalismista totuuden etsimisestä on minulle vieläkin tärkeä. Jos pyrimme vain ennakoimaan, mikä ihmisiä kiinnostaa, kuinka totuudellista maailmankuvaa pystymme välittämään?"

Ennen aikakauslehtien toimitukset tekivät journalismia ja puhelinmyyjät myivät sitä, Heikkinen sanoo.

"Nyt journalismin myyminen on mukana toimituksen keskusteluissa."

Apu360

- Tärkeimmät analytiikkamittarit: tilaajien määrä, liikenteen määrä.
- Käytössä olevat ohjelmat: Google Analytics, omat tilausjärjestelmät.
- Tavoitteet: tilaajien saaminen ja pitäminen.

Lähde: A-lehtien sisältöpäällikkö Eeva Sederholm

"Ihannetilanteessa voisimme helpottaa asiakaspalvelun ruuhkia"

Husin viestintäasiantuntija **Suvi Huttunen**, 45, tekee työkseen *Husaria*. *Husari* on tähän saakka ollut Husin henkilöstö- ja sidosryhmälehti, joka on ilmestynyt sekä printtinä että verkossa. Loppuvuodesta *Husari* muuttuu verkkomediaksi. Samalla kohderyhmä muuttuu.

"Verkkajulkaisun kohderyhmä ovat ulkoiset sidosryhmät ja potilaat. Henkilöstölle suunnattu- ja sisältöjä julkaisemme pääasiassa intrassa."

Tähän asti Huttunen on tuottanut *Husarin* jutut melko itsenäisesti. Lisäksi lehden toimitukseen on kuulunut viestintäpäällikkö-päätoimittaja. Huttusen lisäksi lehden juttuja ovat kirjoittaneet kaikki Husin viestintäasiantuntijat.

Kun lehden printti on ilmestynyt, Huttunen on vienyt jutut lehden verkkosivuille ja viestintäasiantuntijat ovat jakaneet omat juttunsa somessa. Huttunen on seurannut lukijamääriä ja sitä, mistä lukijat tulevat juttuihin. Näin hän on saanut tietoa myös somepostausten vaikutuksesta.

Husarin sisällön on tarkoitus houkutella lukijoita pitkällä aikavälillä.

"Vaikka jutun julkaisuajankohta on todennäköisin aika tavoittaa lukijat, olen katsonut juttujen lukijamääriä kuukausittain. Uudessa verkkomediassa niitä tulee varmaan ainakin alkuun katsottua viikoittain. Mutta päivittäistä tai minuutti-minuutilla -seurantaa ei sielläkään tehdä."

Husari on osa Husin viestintää, ja sen juttujen aiheita ohjaavat organisaatio- ja viestintästrategia. Printti-*Husarin* aiheet ovat noudatelleet viestinnän teemoja. Uudessa verkkomediassa juttukonsepteille on määritelty kohderyhmät, jotka niiden pitäisi tavoittaa. Juttujen aiheet päättää kerran kuussa kokoontuva sisältöryhmä.

Verkkomediassa analytiikkaa on tarkoitus hyödyntää paljon perusteellisemmin kuin printti-*Husarin* aikana.

"Lukijamäärien lisäksi aiomme seurata käynnin kestoa ja yleisön liikkumista ja pysymistä sivustolla. Aiomme myös tehdä hakukoneoptimointia ja seurata tuloksia."

HUSARISSA ANALYTIIKKA auttaa pohtimaan, millaisia juttuja tarvitaan, jotta tärkeänä pidetyt tiedot tavoittavat oikean yleisön.

"Lukujen valossa mietimme, miten esimerkiksi otsikko, kuvat ja julkaisuajankohta vaikuttivat. Tapahtuiko samaan aikaan paljon muuta niin, että juttu jäi jalkoihin? Tai saiko juttu nostetta siitä, että aihe oli esillä muualla yhteiskunnassa", Huttunen sanoo.

Jutuilla pitäisi jatkossa saavuttaa muutakin kuin se, että ne luetaan.

"Ihannetilanteessa voisimme esimerkiksi saada asiakaspalvelun ruuhkia helpotettua, kun asiakkaat löytäisivät tarvitsemansa tiedon jutusta. Samaa aikaan meidän pitää pystyä kertomaan

sidosryhmille ja päättäjille työstä, jota täällä tehdään."

Toistaiseksi Huttusen parhaiten menestyneitä juttuja on viime maaliskuussa julkaistu juttu siitä, mistä Husin rahat tulevat ja mihin ne menevät.

"Väittäisin, että se oli otsikoitu hyvin. Yritin myös kirjoittaa tekstin mahdollisimman selkeäksi ja helpotajaiseksi ilman vaikeita taloustermiä. Juttua myös markkinoitiin somessa sopivaan aikaan. Hyvinvointialueiden talous puhuttaa."

Yleensä eniten lukijoita ovat tavoittaneet *Husarin* henkilövetoiset jutut, esimerkiksi potilastarinat ja jutut, joihin liittyy jotain dramaattista.

"Keväällä 2023 julkaistu juttu uuden Siltasairaalan RAPTOR-salista sai ihan hirveästi lukijoita. Sali on leikkaussali, jossa hoidetaan kriittisessä

tilassa olevia potilaita. Myös viime keväänä julkaistu juttu helikopterilääkäristä pärjäsi hyvin", Huttunen sanoo. ●

Husari

- Tärkeimmät analytiikkamittarit: lukijamäärä pitkällä aikavälillä.
- Käytössä olevat ohjelmat: analytiikkatyökalu Matomo.
- Tavoitteet: Husin viestinnän tavoitteet.

Suvi Huttunen on kiinnostunut siitä, mitä analytiikka kertoo mutta sanoo, että luvut sinänsä eivät aiheuta työhön paineita. "Paineet ovat enemmän itse itselle asetettuja eli sitä, että haluan tehdä työni mahdollisimman hyvin ja onnistua siinä."

"Livet är inte bara lokalt" – utrikesjournalistiken i Svenskfinland i förändring

Hanna Nordenswan, text • Outi Neuvonen, foto

Viktor Heikel är ensam i sitt slag. Han är utrikesproducent på Svenskfinlands enda utrikesredaktion.

"Det är ett jättestort ansvar."

Helst skulle Heikel också ha kollegor som leder svenskspråkiga utrikesredaktioner – arbetet skulle kännas lättare.

"Samtidigt gör det uppgiften klarare eftersom det är vårt uppdrag att vara Svenskfinlands utrikesredaktion."

Svenska Yle har i sju år varit det enda mediet i Finland som både har korrespondenter ute i världen och en utrikesredaktion i huset. Just nu har man åtta årsverken på redaktionen i Böle, inklusive Heikel, och tre korrespondenter ute i världen: i Stockholm, Washington och Bryssel. Moskvakorren slopades 2008 och efter det hade man en stringer i Sankt Petersburg. Den stringern, **Anders Mård**, sitter nu på Böle-redaktionen och har i uppdrag att bevaka Ryssland. Mård är enligt Heikel "en del av redaktionen" men inte fast anställd.

Heikel tillträdde i maj, efter att det gjorts organisationsförändringar på Svenska Yle. Avdelningarna samhälle, utrikes, sport, kultur, fakta, barn och ung leds av samma redaktionschef men har egna producenter. Heikel har gått in för att satsa mer på kvalitet framom kvantitet.

"Vi försöker göra mer fördjupande och egen journalistik. Det betyder att de snabba nyheterna skrivs av duktiga journalister på desken men som inte är uttryckligen utrikare. Vårt mål är också att ta fram vinklar som folk blir intresserade av men kanske inte skulle veta att de är intresserade av."

HUFVUDSTADSBLADET LADE NER sin utrikesredaktion år 2017. Chefredaktör **Kalle Silfverberg**, som

tillträdde 2023, anser att det inte är relevant att ha en utrikesavdelning på Mannerheimvägen 18.

"Det som betjänar läsarna bäst är helt klart nischad journalistik som är relevant för vår publik, det konkurrenterna inte förmår att göra. Det är sällan utrikesjournalistik."

Hbl tar in utrikesmaterial från *Dagens Nyheter* samt använder sig av nyhetsbyrån TT för nyhetsflödet. Ute i världen har man fyra korrespondenter. Två är heltidsanställda, de i Stockholm och Köpenhamn. **Anna-Lena Laurén** i Berlin jobbar också för DN och **Juri von Bonsdorff** i Washington jobbar deltid för Hbl och är samtidigt finska Yles USA-reporter.

"Svenskfinland måste ha så mycket integritet och självkänsla att man förstår att det är viktigt att ha flera medier med utrikesbevakning."

Yrsa Grüne-Luoma, journalist

"Norden-bevakningen är svår att se som utrikes, det är ett närområde och vi bevakar Stockholm som en del av Svenskfinland. I Norden är vi överlägset starkast i Finland tycker jag – på alla språk", säger Silfverberg.

Viktor Heikel vet inte hur kommande nedskärningar på Yle kommer att påverka hans redaktion, men är försiktigt optimistisk. "Just nu känns det som att vi har en möjlighet att pröva på nya saker och tänka om."

Även lokaltidningen *Vasabladet*, som likt *Hbl* numera är en del av Bonnier-koncernen, lägger ett visst fokus på utrikesjournalistik. Enligt chefredaktör **Niklas Nyberg** är trogna läsare av papperstidningen vana vid att få en inblick i världen via *Vasabladet*. Utrikesinnehållet får man från TT. Tidigare hade *Vasabladet* en krönikör som skrev om och från Ukraina via den svenska nyhetsbyrån "Liberala nyhetsbyrån".

"För oss funkar det att ta utrikesmaterial från TT, men det kan ju vara en rikssvensk vinkling på det."

Nyberg uppskattar den utrikesjournalistik som görs av andra medier på svenska i Finland och tycker att en egen rapportering från till exempel USA och Ryssland är viktig.

"Det ger ett mervärde till Svenskfinland att det berättas med den egna rösten för oss."

JOURNALISTEN YRSA GRÜNE-LUOMA upplever att fokus på utrikesjournalistiken i Svenskfinland blivit mindre och mindre. Grüne-Luoma har jobbat med utrikesnyheter på *Hbl*, lett finländska Reportrar utan gränser och jobbat för Röda Korset. Numera skriver hon bland annat kolumnen *Globalt med Grüne* för *Ny Tid*.

"Svenskfinland måste ha så mycket integritet och självkänsla att man förstår att det är viktigt att ha flera medier med utrikesbevakning."

Grüne-Luoma jobbade som avdelningsredaktör för utrikes på *Hbl* mellan 1994 och 2003. Då slogs

tidningens utrikesredaktion ihop med politikavdelningen.

Skillnaden mellan hur rapporteringen såg ut då jämfört med nu tycker Grüne-Luoma är "våldigt stor."

"Man var på ett annat sätt förankrad i världen."

Enligt Grüne-Luoma är det viktigt att bevakningen av olika områden är kontinuerlig, så att man inte missar långsiktig utveckling.

"Tolkningen av det som sker är alltid i relation till det egna perspektivet. Tänk på hur vi bevakar Ryssland, hela vår historia sitter med där."

Svenskfinlands egna bevakning av Ryssland sker just nu helt och hållet utanför landet. Ryssland och Ukraina lyfts ändå

fram som viktiga fokus för just Svenskfinland av så gott som alla intervjuade i den här artikeln.

"Ju närmare ett ämne är desto viktigare är det att rapportera om det med en egen röst. Ryssland och Ukraina är uppenbara exempel där en utrikesjournalistik gjord på svenska av och för finländare är något annat än den som görs på svenska för svenskar i Sverige", säger Kalle Silfverberg.

Silfverberg beskriver ändå *Hbl* som en huvudstadstidning. Han ser inget mervärde i att tidningen har en egen utrikesredaktion.

"Informationen flödar fritt i världen och medier har inget monopol på att berätta om grundläggande fakta om ett annat land i världen, det räcker inte. Det måste finnas en orsak till att läsaren väljer att läsa just det vi berättar om världen."

PÅ UTRIKESREDAKTIONEN I BÖLE tänker Viktor Heikel högt om behovet av utrikesjournalistik gjord av finlandssvenskar, för finlandssvenskar.

"Varje folkgrupp – eller vad man vill kalla finlandssvenskarna – har vissa kulturella och geopolitiska positioner och olika hållpunkter enligt vilka man förstår världen. Därför är det viktigt att

någon som delar de hållpunkterna förklarar världen. Man måste vara bekant med det man förklarar men också med dem man förklarar för."

Heikel har jobbat med utrikesjournalistik hela sin karriär. Efter studierna på Svenska social- och kommunalhögskolan började han 2007 som inhoppare på Svenska Yle och meddelade genast att det är omvärlden han är intresserad av. Inhopp blev heltidsjobb som blev resor och till sist producentrollen på utrikesredaktionen. Möjligheterna för en ung journalist att bli "utrikare" på svenska i Finland ser annorlunda ut i dag.

"Ärligt talat är det kanske lite svårare nu. Det är nog det överlag i branschen. Men när man väl har foten inne tror jag tröskeln är lägre att pröva på olika saker. Tanken om att man först måste göra en massa annat innan man duger till specialreporter-jobb håller på att luckras upp."

Heikel är lite oroad över trenden att ge publiken mer sådant som redan fångat deras uppmärksamhet istället för att motivera varför också andra ämnen är viktiga.

"Den logiken skär dels bort på den geografiska mångfalden och vilka slags människor man rap-

porterar om. Nivån är hög men jag är lite oroad över att mångfalden av vinklar håller på att tunnas ut."

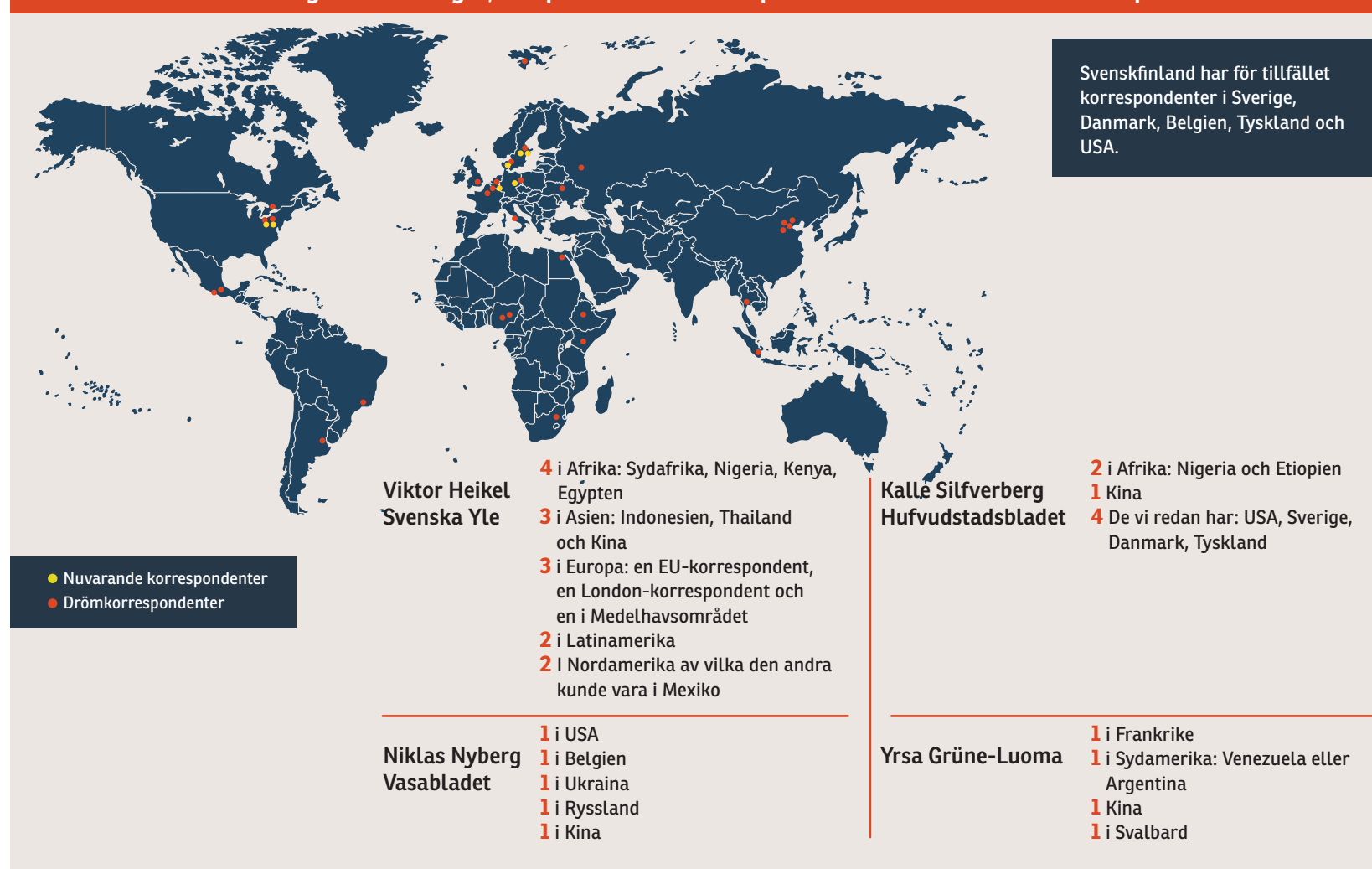
Heikel är redo att hålla fanan högt på Svenskfinlands enda utrikesredaktion. Samtidigt är han förberedd på att tvingas motivera sin redaktions fortsatta existens när Yle är under lupp i och med statliga nedskärningar. Ännu vet han inte om och hur den egna redaktionen påverkas.

"Jag tror vi kommer vara tvungna att försvara det i flera omgångar. Kanske främst förklara."

UTANFÖR REDAKTIONERNAS VÄGGAR följer Yrsa Grüne-Luoma med hur finlandssvenska medier rapporterar om världen. Hon ser utmaningar framförallt i hur man rapporterar om EU- och Nato-länder, som enligt Grüne-Luoma riskerar att betraktas enbart som aktörer i allianserna, utan egen identitet. Hon tycker det är viktigt att bredda perspektivet och att i en allt mer internationell värld satsa på den egna utrikesbevakningen.

"Annars kommer det att leda till att ingen behöver finlandssvenska medier. Folk vill veta vad som händer utrikes, livet är inte bara lokalt." ●

Med en obegränsad budget, var placerar du korrespondenter för att bäst serva din publik?

Våga vara barn

När jag var ung skulle jag intervjuar en professor i fysik.

Han forskade i något mycket krångligt och jag var vettskrämd för att ställa dumma frågor. Jag ville för allt i världen inte låta barnslig. Han var ju professor och allt.

Så jag läste på så gott jag kunde om hans vetenskapliga område, tills jag kände att jag kunde låta insatt och vuxen. Och så träffade jag honom och intervjuade honom och försökte så mycket som möjligt att låta initierad.

Och professorn i fysik, ja han blev väldigt uppgigad av att få så avancerade frågor. Så han besvarade dem lika avancerat. Allt som saknades var fotnoterna.

Jag antecknade frenetiskt allt han sa medan kallsvetten sipprade nerför ryggen. För jag hade läst på tillräckligt för att kunna ställa frågorna. Men definitivt inte så mycket att jag förstod ett jota av svaren.

Jag gick hem till redaktionen och skrev ner vad han sagt. Det blev en mycket lång intervju och jag förstod inte ett ord av den. Det gjorde heller inte mina kolleger, och definitivt inte läsarna. Antagligen blev den månadens minst lästa artikel.

JAG HAR I MÅNGA ÅR ARBETAT med journalistisk dramaturgi i både Finland och Sverige och föreläst om ämnet i hela Norden. Det första jag understryker är detta: ställ "Bolibompa-frågor", barnsliga, enkla frågor. (*Bolibompa* är ett svenskt barnprogram som funnits i evigheter och ses av många även i Finland.)

Säg inte: "Kan den där magnetresonanstomografer verkligen detektera insufficiens i amygdalan?"

Säg: "Men gud vilken stor rund grunka! Och vad den låter! Vad gör den egentligen?"

Då kommer du att förstå svaret och kunna förklara för läsaren. Vi behöver inte vara experter, vi journalister. Vi ska bara vara professionella barn.

Läs gärna på ämnet först. Men ställ sedan de naiva frågorna. Då skapar man kontakt. Det möjliggör en delad empati.

Vi behöver inte vara experter, vi journalister. Vi ska bara vara professionella barn.

PÅ ETT TV-PROGRAM jag jobbade med i Sverige fanns en kvinnlig reporter med ett mycket avväpnande, "ungt" sätt (fastän hon egentligen var mycket äldre än man kunde tro). En gång intervjuade hon en chef på kanontillverkarer Bofors och frågade avsiktligt naivt, som en tonåring: "Känns det inte himla konstigt att hålla på att jobba hela dagarna med nåt som dödar folk?"

Och Boforschefen sa: "Jo. Vet du, jag ligger vaken ibland på nätterna och tänker på det."

Det svaret hade hon inte fått om hon låtit initierad och "vuxen".

Vi journalister känner ofta att vi måste framstå som så proffsiga som möjligt. Det är ibland fel väg att gå. ●

Michael Hancock ● Skribenten är journalistisk dramaturg och arbetar som reporter på Nya Åland.

UTBILDNING

Medieutbildningen i Vasa får 200 000 euro i present

Abo Akademi i Vasa fyller 50 år i år. För att uppmärksamma jubileumsåret beslöt sig Stiftelsen för Åbo Akademi att ge en gåva som riktas till högskolans medieutbildning. Gåvan? Maximalt 50 000 euro per år i fyra års tid för att kunna täcka kostnaderna för externa gästande lärare.

Pengarna ska användas för fördjupning i källkritik och mediekritik, mediäläskunnighet och desinformation, särskilt i en kontext som präglas av AI och ny teknik.

Klas Backholm, äldre universitetslektor i statskunskap med medier och kommunikation, säger att satsningen kom som en överraskning. Backholm ansvarar för medielinjen och är i dag ämnets enda anställda. Gåvosumman innebär en rejäl ökning av

utbildningens budget.

"Visst har källkritik och mediekritik funnits med i utbildningen förut men nu kan vi ta in externa föreläsare som kan tala om det nyaste nya."

EFTERSOM NYHETEN om jubileumsgåvan kom i september har Backholm och hans kolleger ännu inte hunnit fundera på alla praktiska detaljer. Klart är att satsningen tidigast kommer att synas läsåret 2025–2026. Backholm själv har sneplat på Tammerfors universitet och deras system med en gästande arbetslivsprofessor.

"Vi kan inte som de ha någon anställd i ett helt läsår men pengarna skulle räcka för en anställning på några månader, kanske en forskare eller någon erfaren journalist direkt från fältet."

VARFÖR VALDE DÅ Stiftelsen för Åbo Akademi att rikta gåvan just till medielinjen? **Stefan Wallin**, stiftelsens styrelseordförande, säger att det finns två orsaker. Den första är att stiftelsen äger ÅU Media.

"Mediebiten passade in i vår roll som tidningsägare. Vi vill stödja forskning och undervisning i den genren."

Den andra är att stiftelsen vill bidra till studenternas förståelse i ett utmanande medielandskap.

"Så att man kan försöka förstå och desarmera desinformation, genomskåda troll och falska nyheter och bli mer alerta tidningsläsare men också bättre journalister."

Lina Laurent

FOKUS

Päätoimittaja **Anni Valtosen** työhön kuuluvat myös klubi-illat

Manu Haapalainen, teksti • Susanna Kekkonen, kuva

Maailmanluokan klubi jatkaa lehdestä tuttujen teemojen käsittelyä ja kutsuu lukijat tapaamaan toisiaan”, *Maailman Kuvalehden* päätoimittaja **Anni Valtonen** sanoo.

Maailman Kuvalehden alkuvuonna 2023 aloittamalla, muutamana kerran vuodessa järjestettävällä Maailmanluokan klubilla on kuultu keskusteluja muun muassa ilmastonmuutoksesta, eriarvoisuudesta ja kotimaisen musiikkimedian tilasta – sekä musiikkiesiintyjä räppäri **Hassan Maikalista** kuubalaistyyliin Bomba Buenaan.

”Iltojen tunnelma on ollut kodikas”, Valtonen sanoo.

”Koitamme puhua monimutkaisistakin aiheista ymmärrettävästi, ilman jargonia.”

Valtonen on ollut *Maailman Kuvalehden* päätoimittaja vuodesta 2015 lähtien. Hän sanoo kehitysjärjestöjen kattojärjestö Fingo ry:n julkaisemalle lehdelle olevan nykyisin enemmän tarvetta kuin koskaan.

”Globaaleja aiheita käsitteleviä lehtiä on kaatunut kuin heinää. Sitä tärkeämpää on, että me pidämme näitä kysymyksiä esillä”, Valtonen sanoo.

”Teemme juttuja alueista ja maista, jotka usein valtamediassa nähdään vain kriisien ja konfliktien kautta. Meillä näkyvät myös ihmisten arki, ratkaisujen näyttäminen ja toivon eetos.” •

Syyskuun Maailmanluokan klubi Helsingin Tekstin talolla käsitteli monikulttuurisissa perheissä kasvaneiden osallisuutta suomalaisessa yhteiskunnassa. Kuvassa illan juontaja Ndela Faye (vas.), Teri Zambrano, Andrea Botero, Fatim Diarra ja Anni Valtonen.

Heli Hämäläinen ● Kirjoittaja on journalistiseen kirjoittamiseen ja kielenhuoltoon erikoistunut kirjoitusviestinnän yliopistonopettaja Jyväskylän yliopistossa.

Huolettaako toimeentulo vai kenties toimeentulovaikeudet?

Journalismin ikuisuuskysymyksiin kuuluu, kuinka paljon lukijan ymmärrykseen voi luottaa. Milloin voi tukeutua lukijan kykyyn yhdistellä tietoa itsenäisesti?

Uutiskielessä on tarpeen olla tiivis. Samaan aikaan olisi kuitenkin oltava mahdollisimman täsmällinen.

Varsinkin kyselytutkimusten tuloksista lukiessani törmään usein ilmiöön, jossa myönteiset ja kielteiset asiat sekoittuvat. Saatetaan kirjoittaa vaikkapa, että suomalaisia huolestuttavat eniten ”sota, terveys ja toimeentulo”. Sota kyllä pelottaa, mutta *terveyden* ja *toimeentulon* sijaan olisin enemmän huolissani *terveysongelmistä* ja *toimeentulovaikeuksista*.

Ymmärrän halun välttää pitkiä yhdyssanoja. Kaiken maailman *-ongelmat* ja *-vaikeudet* tekisivät riesojen listasta raskaan. Moni luottaa lukijan kykyyn päätellä arkikokemuksen ja asiayhteyden perusteella, mikä on homman nimi.

Jostyöllistymisen esteiksi mainitaan ”fyysinen kunto,

henkinen jaksaminen ja päihdeongelmat”, pitää hoksata, että luetelluista kaksi on tarkoitus tulkita käänteisesti ja yksi kirjaimellisesti. Lukijalta vaaditaan siis aika kovaa kognitiivista suorituskkyä – kenties jopa ennen aamun ensimmäistä kofeiiniannosta. Ja huh, jos kyseessä on jotain vieraampaa tai monimutkaisempaa.

Journalistiikan opiskelijoilleni opetan, että on parempi kirjoittaa täsmällisesti niin kuin asia on eikä vähän sinne päin. Kielteisen asian ilmaiseminen vähän liian vähin sanoin voi olla irvokasta. Esimerkiksi Microsoftin lakiasioista vastaavan johtajan on referoitu todenneen, että ”seksuaalinen häirintä on yhtiölle todella tärkeä asia”. Toivottavasti mieluummin *seksuaalisen häirinnän kitkeminen* tai *välttäminen*.

Eikä niitä lisämerkkejäkään aina kuluu kovin montaa. Viime vuonna arvioitiin, että ”Käärijän suurin ongelma on laulusuorituksen puhtaus”. Ehkä yksiselitteisemmin *epäpuhtaus*. ●

TUTKITTUA

Miespuolisten uutistenlukijoiden puhetaajuus on noussut

Ylen tv-uutisten tyypillinen puheääni on pysynyt viime vuosikymmeninä melko yhdenmukaisena. Suurin muutos on kuultavissa miesäänten perustaajuudessa, joka on noussut selvästi.

Tämä käy ilmi tutkimuksesta, jonka dosentti **Teija Waaramaa** ja professori **Anne-Maria Laukkanen** julkaisivat vuoden ensimmäisessä *Lähikuva*-lehdessä.

Sosiaalinen media on laajentanut puheäänten kirjoa julkisuudessa. Aiemmin tutkijat havaitsivat ilmiön heijastuvan ainakin yliopisto-opiskelijoiden puheeseen. Nyt he halusivat selvittää, kuuluuko muutos myös Ylen tv-uutispuheessa.

Tutkimusaineisto koostui hieman yli minuutin kestävästä suomen- ja ruotsinkielisistä tv-uutisnäytteistä vuosina 1990–1995 ja 2015–2023. Näytteet koottiin Ylen ääniarkistosta. Yhteensä tutkittavaksi päätyi 76 näytettä, joista kussakin oli eri puhuja.

Aineiston akustisia ominaisuuksia analysoitiin

tietokoneavusteisesti. Lisäksi kaksi harjaantunutta kuuntelijaa arvioi korvakuulolta puheen piirteitä, kuten tiiviyyttä, tempoa, intonaatiota ja painotusta.

Tutkimuksessa havaittiin, että sekä ruotsin- että suomenkielisten miesten uutispuheen korkeus on noussut keskimäärin kaksi puolisävelaskelta. Noususta huolimatta uutispuheen korkeus ei edelleenkään ylitä suomalaismiesten keskimääräistä puhekorkeutta.

Naisten puhekorkeudessa ei havaittu vastaavaa muutosta, tosin heilläkin korkeuden vaihtelulajuus on lisääntynyt.

Suomen- ja ruotsinkielisten näytteiden välillä ei huomattu suuria eroja, ja ajan myötä ainakin erikielisten miesäänten väliset erot vaikuttavat jopa pienentyneen.

Ajanjaksosta riippumatta uutisäänissä korostui voimakkaimmin taajuusalue, jolla ihmisen kuulo on herkin. Tutkijat arvioivat, että Yle rekrytoi nykyäänkin uutistenlukijoita, joilla on helposti

ymmärrettävä puheääni. Tämä palvelee Ylen pyrkimystä varmistaa tiedon saavutettavuus.

Juha Matias Lehtonen

Markku Uhari, 36, aloittaa *Hämeen Sanomien* taloustoimittajana 21. lokakuuta. Hämeenlinnasta kotoisin oleva Uhari on reilut kaksi viime vuotta työskennellyt STT:llä. Sitä ennen hän oli kahdeksan vuotta *Hämeen Sanomissa* muun muassa verkkouutispäällikkönä. Uhari on koulutukseltaan yhteiskuntatieteiden maisteri.

Paluumuuttaja aikoo pureutua politiikan ja talouden kytköksiin

Olet kotoisin Hämeenlinnasta ja työskennellyt pitkään Hämeen Sanomissa. Miksi halusit palata?

Lähinnä perhetilanteen takia. Minulla on pienet lapset ja politiikan toimittajana jatkaminen olisi edellyttänyt paljon läsnäoloa Helsingissä. Asun Hämeenlinnassa ja *Hämeen Sanomilla* on erityinen paikka sydämessäni.

Miten toimittajana työskentely Helsingissä eroaa Hämeenlinnassa työskentelystä?

Suurin ero on pelikentässä. STT seuraa koko valtakunnan asioita. Hämeenlinnassa seurataan paikallisia tapahtumia, ja paikallisuus ajaa aina valtakunnallisen aiheen ohi. Uutinen oman lapsen koulusta on lukijalle merkittävämpi kuin vaikka uutinen ministeriön määräraha-arviosta.

Olet STT:n toimittajana kirjoittanut paljon muun muassa Venäjä-pakotteista. Mihin aiheisiin aiot erityisesti keskittyä Hämeen Sanomissa?

Venäjä-pakotteet ovat relevantti aihe myös Kanta-Hämeen talouspiirissä, missä on paljon kone-, vienti- ja puolustusteollisuutta. Paikallisen politiikan ja elinkeinoelämän kytkentöjä ei voi koskaan selvittää liikaa. Niin Sunny Car Center-uutisetkin saivat alkunsa.

Hämeen Sanomat ei ole viime aikoina kohauttanut isoilla uutisvoitoilla. Mistä arvelet sen johtuvan?

Paikallisen sanomalehden ensisijainen tehtävä on seurata paikallisia ja maakunnallisia aiheita, jotka eivät välttämättä kiinnosta valtakunnallisesti. Toisaalta aina voi koettaa

löytää sellaisia paikallisia uutisia, jotka ovat myös valtakunnallisesti merkittäviä. Siinä on haaste, jonka otan vastaan.

Sinusta tulee taas taloustoimittaja, mutta olet työskennellyt myös rikos-, oikeus- ja politiikan toimittajana. Mikä on näiden keskeinen ero työnteon kannalta?

Taloustoimittajana korostuu henkilösuheteiden merkitys, kun taas rikos- ja oikeusjutuissa oleellista on julkisten asiakirjalähteiden hankkiminen.

Toimitus on palkannut tänä syksynä sinun lisäksi kolme uutta toimittajaa. Minkälaiseen porukkaan pääset töihin?

Siellä on hienoja työkavereita, joista osa on jo vanhoja tuttuja ja osa uusia. Siellä on aina ollut hyvä henki, ja toivottavasti se ei minun paluuni jälkeen menisi ainakaan huonommaksi!

Mitä tuot mukanasasi työyhteisöön?

Olen avoin ihminen ja hyvin sosiaalinen, enkä ole kaikkein hiljaisin toimittaja työyhteisössä. Aion olla lähitöissä niin paljon kuin mahdollista. Minulle on tärkeää, että töissä kaikilla on kivaa ja hauskaa, kunhan katse on pallossa.

Kuka tai ketkä ovat tärkeimmät ammatilliset esikuvasi?

Haluaisin tehdä yhtä tiukkoja juttuja kuin **Paavo Teittinen**, olla aina yhtä tinkimätön kuin **Minna Holopainen** ja osata henkilölähdetyöskentelyn yhtä hyvin kuin **Janne Huuskonen**. Suurin esikuvani on silti aivan ylivoimaisesti **Susanna Reinboth**.

Manu Marttinen

Todella väsynyt haastattelu

Olin vuonna 1995 uutismatkalla Haitissa. Maassa oli täysi kaaos, kuten tavallista.

Teimme kuvaajani **Rob Brouwerin** kanssa useita juttuja Ylen tv-uutisille.

Lähdimme pääkaupungista Port-au-Princestä pieneen kylään tutustumaan paikalliseen arkeen. Matka muuttui heti pieneksi seikkailuksi. Ensin pienkone ei suostunut käynnistymään, joten vuokrasimme auton. Matka perille pieniä vuoristoteitä pitkin kesti noin 10 tuntia. Matkalla puhkesi rengaskin.

Paikan päällä työskentelimme Karibian paah-tavassa helteessä samoissa vaatteissa ja ilman suihkua. Nukuimme kaksi yötä huonosti jonkun kylätalon puulaverilla. Patjaksi saimme vain ohuen viltin. Uuvuttavan kahden päivän rupeaman jälkeen lähdimme illansuussa ajamaan takaisin pääkaupunkiin. Ajoimme samaa vuoristoreittiä silmäystäksään nukkumatta.

Pääkaupungissa meillä oli sovittuna korkean ihmisoikeusviskaalin haastattelu puolen päivän aikaan. Haastattelupaikka oli toimisto, jossa minulle oli varattu upottava musta nahkasohva. Minua väsytti mahdollisesti.

Lopulta haastateltava saapui ja kysyin ensimmäisen kysymyksen. Kohtelias, pukuun ja kravattiin sonnustautunut tyylikäs herra puhui samettisen pehmeällä äänellä. Nukahdin kesken lauseen.

Havahduin, kun kuvaaja tökkäsi olkapäähän ja sanoi, että kysy lisää. Olin aivan sekaisin, enkä heti tajunnut kuka minua tuijotti ärtyneen näköisenä. Jotenkin selvisin haastattelun loppuun, anteeksi pyydellen ja selitellen.

Myöhemmin katsoin haastattelun nauhalta. Sieltä kuului tasainen, rauhallinen hengitys, joka syveni. Olin nukahtanut neljä minuuttia kestäneen ensimmäisen vastauksen aikana.

Onneksi en kuorsannut.

Pertti Pesonen

Kirjoittaja on Ylen ulkomaantoimittaja.

MITÄ SINULLE ON SATTUNUT JA TAPAHTUNUT? LÄHETÄ TARINASI OSITTEESEN JOURNALISTI@JOURNALISTILIITTO.FI

Demokraatin päätoimittajan Petri Korhosen mielestä freelancesopimuksen allekirjoittaminen oli lehdelle ainoa oikea ratkaisu. "Jos odotamme freelancereilta samanlaista työpanosta kuin muilta työntekijöiltä, totta kai siihen kuuluvat myös samat oikeudet", Korhonen sanoo.

JO KAKSI LEHTEÄ ON ALLEKIRJOITTANUT ITSENSÄTYÖLLISTÄJIEN SOPIMUKSEN

Aune Waronen, teksti • Heli Saarela, kuva

Itsensätyöllistäjien työehdoista ja palkkioiden oikeudenmukaisista korotuksista sopiminen etenee media- ja kustannustaloissa. *Kansan Uutiset* allekirjoitti syyskuun puolivälissä Journalistiliiton kanssa työn vähimmäisehtoja koskevan sopimuksen ensimmäisenä. *Demokraatti* tuli mukaan lokakuun alussa.

Demokraatin päätoimittajan **Petri Korhosen** mukaan "pitää elää niin kuin opettaa".

"Olemme käsitelleet lehdessä paljon esimerkiksi alustatalouden ihmisiä. Tartumme herkästi työelämän omituisuuksiin ja kysymme, miksi firmat jättävät tietyt työntekijäryhmät parialuokan asemaan. Kaiken tämän jälkeen olisi todella kummallista, jos omassa työssämme, omalla alalla käyttäytymisimme samalla tavalla", Korhonen sanoo.

DEMOKRAATIN SOPIMUS on sisällöltään samanlainen kuin *Kansan Uutisten*. Siihen on kirjattu muun muassa palkkioiden korottaminen 2,5 prosenttia 1. lokakuuta alkaen. Korotus on sama kuin lehdistön työehtosopimuksessa.

Demokraatin printtilehden sisällöstä noin kolmasosa tulee freelancereilta. Lehti ilmestyy kahdesti kuussa.

"Seitsemän päivää viikossa pyörivää verkkolehdeä pystymme tekemään omin voimin. Joidenkin erikoisalojen, kuten tiettyjen kulttuurialuiden tuntijoita ja kriitikkoja sekä pysyviä ulkomaankirjeenvaihtajia meillä ei ole talossa", Korhonen sanoo.

Sopimukseen sitoutuminen tuo talolle lisää säästöpainetta, kun korotuksia ei voi siirtää tilaajahintoihin. Vuodenvaihteessa myös Posti nostaa jakeluhintojaan.

Korhonen korostaa, ettei sopimus silti ole säästötarpeiden syy.

"On isompia arvoja kuin raha, esimerkiksi oikeudenmukaisuus työmarkkinoilla."

SOPIMUKSEN TAUSTALLA ON pitkä taistelu, joka sai uudet suuntaviivat syyskuussa 2022. Silloin Euroopan komissio hyväksyi yksinyrittäjien kollektiivisen neuvotteluoikeuden. Vastapuoli eli

Medialiitto kuitenkin kieltäytyi maaliskuussa 2023 neuvottelemasta itsensätyöllistäjien sopimuksista Journalistiliiton kanssa.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto vahvisti syksyllä 2023, että ammattiliitot voivat neuvotella työnantajien kanssa. Tämän jälkeen liitto on lähestynyt suoraan Medialiiton jäsenyrityksiä.

Journalistiliiton freelanceasioista vastaavan juristin **Eveliina Tuomisen** mukaan *Kansan Uutisten* sopimuksen julkistamisen jälkeen muutama media- ja kustannustalo on ollut yhteydessä liittoon ja halunnut sitoutua vähintään palkkioiden korottamiseen prosenttimääräisesti.

"Näitä neuvotteluja käydään nyt", Tuominen sanoo.

Mediapäättäjien pelko siitä, että sopimus veisi talot perikatoon, on Tuomisen mukaan turha. Euromääriä ei ole mainittu sopimuksissa.

"On haluttu luoda helppo yleispohja, joka sopii moneen mediataloon. On myös hyvin tienaavia freelancereita. Siksikään ei haluta puhua euromäärästä", Tuominen sanoo. ●

TUNTEET KOUKUTTAVAT, MUTTA MEILLE TEKEE HYVÄÄ OIVALTA ITSE

Suosikkisarjan lopettaminen raivostutti. Presidentin käytös närkästyttää. Karmea rikos järkyttää.

Median kuluttaminen on nykyään usein valmiiksi tarjoiltujen tunteiden keskellä elämistä. Näitä tunteita tarjoilemme yleisölle me journalistit. Kerromme joka päivä, mitä mistäkin tapahtumasta pitäisi tuntea tai ajatella.

Mediassa on myös paljon analyyseja, jotka auttavat meitä rakentamaan maailmankuvaamme. Kokeneen taloustoimittajan kolumni yrityskauppojen seurauksista tai ulkomaankirjeenvaihtajan kommentti vaaliasetelman taustoista auttaa asettamaan uutiset kontekstiinsa.

Joskus jutut laaditaan kuitenkin niin, ettei lukijalla ole mahdollisuutta pysähtyä miettimään, mitä hän itse asiasta ajattelee. Tunne kun on jo tarjoiltu hänelle valmiina ja se vie mukanaan.

Ihmisen aito mielipide voi yleensä muodostua vasta silloin, kun hänellä on aikaa ajatella lukemaansa tai kuulemaansa: Mitä minä ajattelen tästä, miten tämä tieto asettuu osaksi maailmankuvaani? Millaisia tunteita uutinen juuri minussa herättää?

Valmiina tarjoiltu tunne tietysti houkuttaa, ja sitten me saamme rientää yhä uuden tunteen luo.

Tarjoillusta tunteesta toiseen syöksyminen on kuitenkin uuvuttavaa. Tämä näkyy esimerkiksi uutisten välttelyä käsittelevien tutkimusten tuloksissa. Reuters-instituutin vuosittaisen tutkimuksen mukaan uutisten välttely on Suomessakin lisääntynyt. Iso osa uutisista kiinnostuneistakin kertoi välttelevänsä uutisia ainakin satunnaisesti.

Sosiaalinen media tarjoilee meille valtavan määrän tunteita koko ajan: rakasta, ihastu, inhoa, vihaa! Varsinkin vihaa on enemmän kuin rakkautta.

Pikatunteet tuottavat väijäämättä ajatuksia, jotka synnyttävät puhetta – ja puheiden jälkeen tulevat teot. Äskeisestä luettelosta jokainen voi poi-

mia ne tunteet, joiden ajattelee yhteiskunnassamme muuttuneen viime aikoina eniten teoiksi.

Me ihmiset luomme ympäröivän todellisuutemme teoillamme ja käytöksellämme joka päivä. Journalisteilla on monia muita suurempi valta siihen, millainen ympäristömme on. Onko se paikka, jossa on mahdollisuus pysähtyä uutisen äärelle ja pohtia sitä? Vai onko ympäristömme paikka, jossa uutisointi menee suoraan tunteisiin ja valittu tunne tarjoillaan valmiina? Se koukuttaa lukijaa, mutta myös ahdistaa ja kuormittaa. Ulkoa annettu ajatus tai tunne ei ole oma.

Joskus tunne jättää jäljen, vaikka sen luonut ”tieto” ei edes olisi totta. Vaikka ihminen ei uskoisi presidenttiehdokkaan valetta siitä, miten Springfieldissä syödään koiria ja kissoja, tunnereaktio jää kehoon.

Me – sinä ja minä – olemme sekä median kuluttajia että sen tekijöitä. Me olemme osa mediayleisöä samalla, kun tuotamme itse kaiken suomalaisen median julkaiseman sisällön. Me siis luomme oman mediaympäristömme, mutta luomme myös sen ympäristön, jossa muut suomalaiset mediaa kuluttavat.

Mitä jos uutisoisimme yhä useammin niin, että yleisöllä on mahdollisuus pysähtyä, ajatella, täydentää maailmankuvaansa ja saada ehkä oivallus?

Mitä jos antaisimme yleisön tuntea itse?

Silloin kun emme tarjoa lukijalle tai katsojalle valmista tunnetta, hän tutkii uutisen ja ajattelee. Silloin kun annamme hänen ajatella, häneen on vaikeampi vaikuttaa esimerkiksi valeuutisilla.

Meillä on suuri valta, jota käytämme ihmisiin joka päivä. Voimme auttaa heitä ymmärtämään ja oivaltamaan. Ja tuntemaan yhä useammin myös syventäviä ja positiivisia tunteita. Uskon, että se heijastuu ympärillemme myös kauniina puheena ja lopulta hyvinä tekoina. ●

Hanne Aho ● Kirjoittaja on Journalistiliiton puheenjohtaja.

Journalisti 9/1994 oli lehden 70-vuotisjuhlalukko.

Raa'at toimittajat ilahduttivat työtöntä

Vuonna 1994 *Journalisti* täytti 70 vuotta. Numerossaan 9/1994 se kysyi juhlan kunniaksi 70 ihmiseltä mielipidettä suomalaisesta journalismista. Aja-tuksistaan kertoi joukko puoluejohtajia ja muita yhteiskunnan vaikuttajia, mutta myös joukko tavallisia kansalaisia.

Pääministeri **Esko Aho** (kesk.) ja kokoomuksen puheenjohtaja, ulkomaankauppaministeri **Pertti Salolainen** löysivät journalistien ammattitaidosta korjaamisen varaa.

”Eniten harmittaa se, kun ei tehdä eroa faktojen ja kommenttien välillä, ne menevät sekaisin ja lukija tai kuuntelija ei tiedä kummas-ta on kysymys”, Salolainen sanoi.

Työtön piippolalainen muurari **Arvo Pyykkö** taas toivoi journalisteilta ”raaempia kysymyksiä”.

”Ei mitään teeskentelyä, vaan suora totuutta. Minä oikein nautin, kun näen raakoja toimittajia, jotka ei haasteltaviaan kumartele.”

Journalistin oli onnistunut saada haastattelu myös Pihtiputaan mumolta.

”Toimittajat? Jaa, eiköhän ne tee työnsä niin kuin niiden kuuluu-kin. Tuolla maamiesseuran talolla olen niitä nähnytkin, ihan ovat olleet asiallisia”, 69-vuotias pihtiputaalainen **Anna Toikkanen** arvioi.

Marja Honkonen

Kainuun murreperinteen vahva vaalija

TOIMITTAJA TARU PAAVOSEPPÄ
21.12.1956 SOTKAMO – 27.8.2024 KAJAANI

Toimittaja **Taru Paavoseppä** kuoli 27. elokuuta äkillisesti kotonaan Kajaanissa. Paavoseppä työskenteli pääosan toimittajavuosistaan *Kainuun Sanomissa*. Syksyllä 1990 alkanut *KS*-ura päättyi eläköitymiseen keväällä 2022.

Taru Paavoseppä oli työssään tinkimätön kielenhuoltaja. Tuon tuosta kollegat saivat huomautuksen kongruenssivirheestä tai hankalasta kiilalauseesta.

Lähinnä hänen sydäntään oli Kainuun moninaisen, elävän ja vahvan murreperinteen esille tuominen. Toimitussihteerinä Paavoseppä erikoistui kehittämään *Kainuun Sanomien* ulkoasua. Uudistunut *Kainuun Sanomat* sai vuonna 2000 kunniamaininnan etusivustaan European Newspaper Award -kilpailussa.

Paavoseppä toimi pitkään Journalistiliiton luottamustehtävissä osasto- ja liittotasolla. Toimituksen pääluottamushenkilönä hän toimi

parin vuosikymmenen ajan.

Paavoseppän luottamushenkilökausille *Kainuun Sanomissa* osui omistajavaihdoksia ja useita hankalia muutosneuvotteluja.

Paavoseppä oli Journalistiliiton valtuuston toinen varapuheenjohtaja 2002–2006 ja valtuuston jäsen vuoteen 2010 saakka. Hän oli jäsenenä myös liiton järjestövaliokunnassa 2000–2002 ja työehtovaliokunnassa 2006–2009.

Paavoseppä sai Journalistiliiton ansiomerkin vuonna 2021.

Päivi Bisi
Pekka Pajala

Kirjoittajat ovat Taru Paavoseppän työtovereita.

Osaava ja pidetty talous- ja pääkirjoitustoimittaja

TOIMITTAJA ARVO SAKSA
5.10.1944 TEUVA – 17.10.2024 TURKU

Pitkäaikainen *Turun Sanomien* talous- ja pääkirjoitustoimittaja **Arvo Saksa** kuoli 17. syyskuuta Turussa vaikeaan sairauteen. Hän oli syntynyt Teuvalla vuonna 1944.

Saksa tuli varusmiespalvelukseen Turkuun ja aloitti sen jälkeen opinnot Turun yliopistossa. Opiskeluelämän kautta löytyi puoliso **Silja Saksa**, joka kuoli vuonna 2019.

Saksa piti lehtialaa omana kutsusammattinaan. *Turun Sanomien* taloustoimittajaksi Saksa nimitettiin 1983.

Saksalle ominaista oli vankka asiajournalismi. Hänen kirjoitti mielellään julkisen talouden haasteista. Paikalliset yritykset hän tunsi hyvin.

Turun Sanomien taloustoimituksen päälliköksi Saksa nimitettiin 1990. Hän oli hyvin pidetty toimittaja ja päällikkö, joka ehti opastaa monia nuoria taloustoimittajia

alalle.

Työuransa viime vuodet Saksa oli *TS:n* pääkirjoitustoimittaja. *Turun Sanomista* hän jäi eläkkeelle vuonna 2008.

Saksa muistetaan huumorintajuisena ja hyvänä seuramiehenä, joka otti mielellään osaa toimituksen yhteisiin tilaisuuksiin.

Vapaa-aikaa Saksa vietti Saimaan saaristossa kesäasunnollaan. Perhe ja siihen kuuluvat tytär, poika ja tyttärenpoika olivat Saksalle erittäin tärkeitä ja aina ensisijalla hänen mielessään.

Kirsi Turkki
Veijo Hyvönen

Kirjoittajat ovat Arvo Saksan ystäviä ja työkavereita.

Taloustoimittajain säätiö etsii ASIAMIESTÄ

vuoden 2025 alkupuolella vapautuvaan tehtävään. Säätiö toivoo hakijoilta apurahatoiminnan, sähköisen kirjanpidon ja maksujärjestelmien tuntemusta sekä huolellisuutta tehtävän hoidossa. Eduksi on myös kokouskäytäntöjen hyvä osaaminen.

Asiamiehelle maksetaan työstä 4 500 euron vuosikorvaus.

Hakemukset lokakuun loppuun mennessä Taloustoimittajain säätiön puheenjohtajalle Kirsi Turkille osoitteeseen kirsi.turkki@ts.fi ja tehtävään liittyvät tiedustelut 050 366 6745

HALUATKO JSN:N JOURNALISTIJÄSENEKSI?

Journalistiliitto hakee ehdokkaita Julkisen sanan neuvoston varsinaiseksi jäseneksi ja hänen varajäsenekseen kolmivuotiskaudelle 2025–2027.

Ehdokkaiden tulee olla liiton jäseniä sekä perehtyneitä ammattieteen ja Journalistin ohjeisiin. Valinnoissa painotetaan koko neuvoston monipuolista ja tasapainoista kokoonpanoa.

Lähetä vapaamuotoinen hakemus **18.10. kello 12.00** mennessä Journalistiliittoon.

Postiosoite:
SJL / Salla Nazarenko
PL 252, 00531 Helsinki
Sähköposti:
salla.nazarenko@journalistiliitto.fi
Lisätietoja: 044 972 9791

SUOMEN
JOURNALISTILIITTO
FINLANDS
JOURNALISTFÖRBUND

KOULUTUKSET

Luottamushenkilöpäivät

Syksyn luottamushenkilöpäivillä kokoontuu luottamushenkilöitä, työsuojeluvaltuutettuja sekä osastojen ja yhdistysten puheenjohtajia. Tapahtumassa käsitellään muun muassa työelämän muuttuvaa lainsäädäntöä ja kuluva työehtoneuvottelukierrosta.

Aika: Ti 5.11. – Ke 6.11.

Paikka: Scandic Grand Marina Congress Center, Helsinki

Ilmoittautumiset: journalistiliitto.fi/tapahtumat, 15.10. mennessä

Järjestäjä: SJL

Kolmiosainen koulutus uravalmennuksesta

Etsitkö töitä tai parempaa työelämää? Osallistu liiton tarjoamaan kolmen tapaamiskerran uravalmennukseen. Koulutus koostuu etä- ja lähitapaamisista. Tapaamisten teemoina ovat omat vahvuudet, esiintymistaidot ja erottuminen työmarkkinoilla. Kouluttaja on Montevista Oy:n ratkaisukeskeinen uravalmentaja **Riikka Pajunen**.

Aika: Ti 12.11., 26.11. ja 10.12. klo 16.30–18.30

Paikka: Zoom ja SJL:n toimisto, Ympyrätalo, 7.krs, Helsinki

Lisätiedot ja ilmoittautumiset: journalistiliitto.fi/tapahtumat

Järjestäjä: SJL

Nordic Freelance Seminar

The Association of Freelance Journalists in Finland presents the yearly Nordic Freelance Seminar in Helsinki. The theme of the seminar is safety and security. What current safety and security topics should freelancers be aware of? What should they take into account in their safety and well-being? All UJF freelance members, from every member association around the country, are welcome to join this event.

Time: November 8th–9th

Place: Clarion Collection Hotel Katajanokka, Helsinki

Additional information & registrations: freet.fi

Organizer: SFJ

Luottamushenkilönä elokuva- ja tv-alalla

Toimitko luottamushenkilönä elokuva- ja tv-tuotannoissa? Journalistiliitto järjestää orientaatiokurssin luottamushenkilönä toimimisen perusteista. Kouluttajina toimivat Journalistiliiton työehtoasiantuntija **Marika Väisänen** ja juristi **Tuomas Aalto**. Liitto tarjoaa lounaan ja iltapäiväkahvin.

Aika: La 16.11. klo 10–15.30

Paikka: SJL:n toimisto, Ympyrätalo, 7.krs, Helsinki

Lisätiedot ja ilmoittautumiset: journalistiliitto.fi/tapahtumat, 6.11. mennessä

Järjestäjä: SJL

Teknologia-akatemia: Vinkit tekoälyn hyödyntämiseen

Teknologia-akatemia keskittyy tekoälyn hyödyntämiseen ja etenemisvauhtiin. Alustuksien jälkeen jakaudutaan syventäviin keskusteluryhmiin. Lopuksi kokoamme ryhmien keskustelut yhteen glögin ja jouluisen naposteltavan äärellä.

Aika: Ma 2.12. klo 16.30–20

Paikka: SJL:n toimisto, Ympyrätalo, 7.krs, Helsinki

Lisätiedot ja ilmoittautumiset: journalistiliitto.fi/tapahtumat, 27.11. mennessä

Järjestäjä: SJL

KOKOUKSET

Journalistiliiton syysvaltuusto

Journalistiliiton valtuusto kokoontuu Helsinkiin marraskuun lopussa. Varsinainen kokouskutsu lähetetään sääntöjen mukaisesti viikkoa ennen kokousta, jolloin julkaistaan myös kokousmateriaalit.

Aika: To 28.11. – pe 29.11.

Paikka: Hotelli Crowne Plaza, Mannerheimintie 50, Helsinki

Lisätiedot ja ilmoittautumiset: journalistiliitto.fi/tapahtumat, pe 25.10. mennessä

Järjestäjä: SJL

VIRKISTYSSTIPENDIT HAETTAVANA

Liiton virkistysstipendiä voi hakea
18.10.2024 klo 16 asti.

Virkistysstipendi oikeuttaa viikon maksuttomaan oleskeluun Saariselän Tunturimajalla tai Vierumäen lomatalossa sesongin ulkopuolisina viikkoina.

Täytä hakulomake tarkasti, perustele erityisen hyvin, miksi juuri sinä tarvitset virkistystä liiton lomapaikassa.

**Radio- ja televisiotoimittajien liitto
RTTL ry:n koulutusrahaston vuoden 2024
apurahat ovat jäsenten haettavissa.**

Haettavissa on 600 ja 900 euron ja enimmillään 2 000 euron apurahoja.

Haku aika on 7.10.–4.11.2024.

Hakemusten tulee olla RTTL:n toimistolla **4.11. klo 16.00.**

Lisätiedot ja hakemuslomake löytyvät liiton nettisivuilta:
rttl.fi

SUOMEN JOURNALISTILIITTO

PUHELINVAIHDE / TELEFONVÄXEL
(09) 6122 330

KÄYNTIOSOITE / BESÖKADRESS
Säästöpankinranta 2, 7.krs.
00530 Helsinki
Sparbankskajen 2, 7. vån.
00530 Helsingfors

POSTIOSOITE / POSTADRESS
Siltasaarenskatu 16, 00530 Helsinki
Broholmsgatan 16, 00530 Helsingfors
PL 252, 00531 Helsinki /
Box 252, 00531 Helsingfors

SÄHKÖPOSTIT / E-POST
info@journalistiliitto.fi
jasenasiat@journalistiliitto.fi
etunimi.sukunimi@journalistiliitto.fi
fornamn.efternamn@journalistiliitto.fi
VERKKOSIVUT / WEBSIDOR
journalistiliitto.fi
journalistforbundet.fi

A-KASSA / A-KASSAN
a-kassa.fi, 020 690 455
finka.fi, (09) 8689 400

Camille Auer, 40

- Runoilija, kirjoittaja ja taiteilija. Työskentelee liikkuvan kuvan, äänen, performanssin, installaation, sanojen ja käsitteiden parissa. Perehtynyt erityisesti sukupuolen käsitteeseen.
- Pitänyt seitsemän yksityisnäyttelyä sekä osallistunut näyttelyihin Valokuvataiteen museossa ja Wäinö Aaltosen museossa.
- Taiteen maisteri Aalto-yliopistosta 2016.
- Kirjoittanut muun muassa *niin&näin* -lehteen, *Kritiikin Uutisiin*, *Almanac Journal* -julkaisuun sekä *AQNB*-, *No niin*- ja *Almanac Press* -sivustoille.

Camille Auer uskoo esseensä tavoittaneen ne, jotka hän halusikin sillä tavoittaa. "Kirjoitin niille, jotka mielestäni puolustivat keskustelussa transfobiaa ymmärtämättä asiaa. Halusin argumentoida keskustelusta sivuun jääneiden puolesta, että transfobia on transfobia", Auer sanoo.

Camille Auer kirjoitti Varjokirjamessut-kohuun transnaisten näkökulman

Susi Siriya Oreniuksen valinta

"Taiteilija **Camille Auerin** teksti *Kaiken takana on naisviha (niin on, transmisogynia)* on helsinkiläisen *Almanac Pressin* julkaisema seikkaperäinen kirjoitus kulttuurikenttää koskeneesta tapauksesta. **Emilia Männynvälin** kirjaesittely peruttiin Varjokirjamessuilla, ja asiasta syntyi laaja keskustelu. Transmisogyniaa koskeva keskustelu täyttyi cis-sukupuolisten ulostuloista. Auer perkaa tapausta ja tuo esille näkökulmia, jotka eivät saaneet samalla tavalla tilaa. Auerin perehtyneisyys lintuihin on sangen kiehtovaa, ja essee on suurella taidolla kirjoitettu. *Almanac Press* on vuodesta 2021 tehnyt merkittävää julkaisu- ja kirjastotyötä suomeksi ja englanniksi ja tuonut esille queer- ja transsääniä. Se julkaisee muun muassa runoutta ja esseitä."

Tällä palstalla Journalisti pyytää ilmiantamaan loistavia alan tuotoksia. Viestiä vie seuraavaksi eteenpäin se, jonka työ esitellään palstalla.

Nina Erho, teksti • Sakari Piippo, kuva

Kirjoitan yleensä lyhyitä ja fragmentaarisia tekstejä, ja lauseiden rullaavuus ja sointi on minulle tärkeää. Siinä, että saan rakennettua palasista ison kokonaisuuden, joka kuvaa myös asioiden syy- ja seuraussuhteita, on paljon työtä", taiteilija **Camille Auer** sanoo.

"Mutta tässä onnistuin mielestäni vähän molemmissa."

Auerin essee *Kaiken takana on naisviha (niin on, transmisogynia)* julkaistiin verkkomedia *Almanac Pressissä* kesäkuussa. Teksti kertaa ja kommentoi kriittisesti keskustelua, joka alkoi, kun Varjokirjamessut perui lokakuussa 2023 toimittaja, kirjailija **Emilia Männynvälin** *Toiste en suostu katoamaan* -kirjan (Into) esittelyn.

Männynvälin kirjan nimiessee käsittelee biologista naiseutta. Varjokirjamessujen mukaan siinä oli osia, jotka jotkut kokivat transsukupuolisille ihmisille vihamielisiksi. Tämä ei sopinut messujen turvallisemman tilan periaatteisiin.

Perumista seuranneessa julkisessa keskustelussa päätöstä moitittiin Männynvälin tekstiä koskevan keskustelun sensuroimiseksi transsukupuolisten nimissä. Sosiaalisessa mediassa alkanutta keskustelua käsitelivät myös *Voima* ja *Yle*.

Camille Auer seurasi keskustelua mieltien, että siitä puuttui kokonaan transnaisten näkökulma. Silti hän empi tarttua kynään, koska kalenterissa oli jo muita, freelancerin toimeentulolle välttämättömiä töitä.

Kun Auer päätti kirjoittaa tekstin, hän perehtyi laajasti tapauksesta sanottuun ja kertasi transteorian tekstejä. Hän kaivautui keskusteluun sen sivujuonteita myöten yrittäen ymmärtää sitä.

"Se oli kiinnostavaa mutta raskasta. Omaa ihmisarvoa loukkaavia materiaaleja piti sulatella", Auer sanoo.

Auer tarjosi tekstiään *Ylälle* ja *Voimalle*, mutta ne eivät tarttuneet siihen.

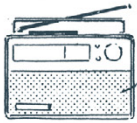
Almanac Press julkaisee vain transsukupuolisten ihmisten tekstejä.

"Siellä sain rauhassa purkaa Männynvälin esseen ja kirjoittaa laajasti sukupuolen ajattelusta", Auer sanoo.

Auer pohtii esseessään biologista sukupuolta pitkään myös eläinten, etenkin lintujen kautta.

Niille, jotka kirjoittavat transsukupuolisuudesta ilman omaa kokemusta siitä, Auerilla on toive: kysyä transsukupuolisilta, mitä he asioista ajattelevat. Kaikkein tärkeintä on yrittää ymmärtää, että transsukupuoliset ihmiset ovat sitä sukupuolta, mitä ovat. Transnaiset ovat naisia ja transmiehet miehiä, Auer sanoo.

"Kun sen sisäistää, on jo pitkällä." ●

MEDIA-ALALLA LISÄTÄÄN JOUSTOA TYÖVOIMAAN
RÄTIRÄTI RÄTIRÄTI VUOROSSA SÄÄTIEDOT RÄTI

-AVUSTAJA-

